

ISSN 1331-226X Godina XLV, br. 11 - studeni 2009.

Cijena 15 kn

Novi stije

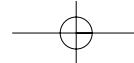
45
godina

Duga nade
nakon oluje

Umrežimo
kreativne
i pozitivne

KULTURA SPORTA
I GRAD

SADRŽAJ

Naslovnica:
O doprinosu
sporta u
zbližavanju ljudi
jednoga grada
govorilo se na
stručnom skupu
sportskih
djelatnika
u Križevcima
(foto: arhiv CN)

12

15

22

24

27

30

3 KOMENTAR
Vjerska sloboda
i uzajamnost	15 U ŽARIŠTU
Novo lice Afrike
Pokret fokolara u Africi	27 MLADI
Put do mudrosti
Osobni, ali ne samotnički
odabiri
4 RIJEĆ ŽIVOTA
Sve pripada Bogu	18 DUHOVNOST
JEDINSTVA
Karizma jedinstva
i psihologija	30 INTERVJU
Umrežimo kreativne
i pozitivne!
5 IZ ŽIVOTA
Ormarić
Praštanje	20 SVJEDOČANSTVO
'Bingo' mojega života
Godine radosti	33 UKRATKO
Župski pokret
6 CHIARA
Karizma, život, kultura	24 AKTUALNO
Duga nade nakon oluje	35 STIHOVI ČITATELJA
Da osjetim oslobođenje
Ulica
Do tvojih nogu
9 OBLJETNICA
Evidentiran u tajnoj policiji		
12 DOGAĐAJ
Kultura sporta i grad		

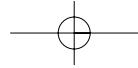
Mjesečnik Pokreta fokolara
Godina XLV br. 11 - studeni 2009.

Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, tel.: (+385) 048 682282, fax: (+385) 048 270033; e-mail: novi-svijet@fokolar.hr, web stranica: www.fokolar.hr, **Izdavač i nakladnik:** Djelo Marijino - Pokret fokolara; **Glavna urednica:** Đina Perkov; **Uredničko vijeće:** Đina Perkov, Sonja Eterović, Ivana Cvetković, Zdenko Horvat, Bartlomiej Zielinski; **Grafički urednik:** Bartlomiej Zielinski; **Suradnici:** Paola Glavurtić, Domagoj Sajter, Josip Planinić, Branimir Kovačević;

Tisk: FEROPROMS d.o.o., Zagreb. Godišnja preplata 150 kn, za Europu: 33 EUR. Za kontinente: 55 USD. Pojedinačni broj 15 kn. Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527. Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi u gornjem lijevom kutu listića s adresom. Osobe jednom pretplaćene na Novi svijet dobivaju ga dok se ne odjave.

Novi preplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo. **Devizni račun:** PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D., 10000 Zagreb, Račkoga 6, Croatia, SWIFT CODE: PBZGHR2X IBAN HR77 2340 0091 1100 8789 2

**Tiskanje ovog
broja započeto je
27.10.2009.**

KOMENTAR

VJERSKA SLOBODA i uzajamnost

Očitovati posvuda i u svakom trenutku svoju vjeru nije samo želja ljudskoga duha, nego je i temeljno pravo koje traži zaštitu, ali je uvijek ne nalazi.

"Nisu samo prva stoljeća kršćanstva bila stoljeća mučenstva i mučenika, nego i kasnija stoljeća, napose prošlo XX. stoljeće. Štoviše, prema povjerenim statistikama i danas u 60 zemalja 225.000 kršćana podnosi progone, a još uvijek oko 160.000 kršćana godišnje izgubi život zbog vjere (A.C., *I nuovi perseguitati*, str. 37)", rekao je predsjednik HBK đakovačko-osječki nadbiskup dr. Marin Srakić u svojoj homiliji na misi tijekom sastanka HBK u Dubrovniku, 21. listopada.

Na nasilje nad indijskim kršćanima u saveznoj državi Orissa, zatim u Iraku, i ono u pokrajini Južni Kivu u Kongu, upozorio je papa Benedikt XVI., koji je u podnevnom nagovoru u nedjelju, 12. listopada izrazio svoju duhovnu blizinu vjernicima tih zemalja obilježenih nasiljem. Pa ipak, unatoč riječima Svetoga Oca, nasilje koje je počelo koncem kolovoza, još uvijek nije prestalo. Ti događaji pokazuju kako je još teško priznati da je vjerska sloboda možda jedino ljudsko pravo koje omogućuje osobi da izrazi svoje težnje, da se odnosi prema istini, da zaštitи svoju sa-

vjest, otkrivajući smisao dara i dijeljenja. To je, dakle, autentična sloboda koja vjernika ne suprotstavlja građaninu. Naprotiv, ona jača jedinstvo te dvije dimenzije, kao i pravo osobe da predloži viziju društva, suživota, institucija i pravila, a da njezino opredjeljenje za određenu vjere ne bude razlogom za diskriminaciju ili preprekom za sudjelovanje u društvenom životu. Nije riječ o slobodi ograničenoj samo na individualni kult, nego o onoj koja će vjernike učiniti zajednicom sposobnom stvarati, poučavati, biti solidarna i sudjelovati u odlukama unutar jedne države, a da se pritom ne mora odreći vjere.

Danas pokretljivost ljudi i migracije dodatno proširuju granice pojedinih religija koje posvuda traže zaštitu svojih obreda i bogoštovlja. Izgleda da je to još jedan učinak globalnog modela života. No nije se nametnuo posvuda na isti način, budući da je vjerski osjećaj drugačiji od tradicije ili od ideologije u nekim dijelovima svijeta zabranjen ili čak progonjen. Zato se traži recipročni tretman, pa vjerska sloboda postaje predmetom pregovaranja. Pritom se zaboravlja da je isključiva religija ili dominirajuća ideologija izraz odbacivanja drugoga-drugačijega ili straha od njega, čemu doprinose etnički, kulturni i društveno-

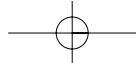
ekonomski elementi. Vjerski pluralizam, međutim, proizlazi iz priznavanja prvenstva osobe i njezina dostojanstva, a to je značajka suvremene države, pozvane priznati prava i slobode svima.

Đina Perkov

Vjerski pluralizam proizlazi iz priznavanja prvenstva osobe i njezina dostojanstva, a to je značajka suvremene države, pozvane priznati prava i slobode svima

Istinska uzajamnost ima nova imena. To su bratstvo, zajedništvo, mirna koegzistencija, a ostvaruju se putem dijaloga i uzajamnog razumijevanja, no nadalje promicanjem razvijanja civilnog društva sposobnog obuhvatiti i one koji se boje za slobodu.

Stvarnost je često obilježena nasiljem i vodi mišljenju da su ovi ciljevi nemogući, zaboravljajući da je vjerska dimenzija koju autentično žive osobe i zajednice jedan od temelja obnovljenoga društva. □

Chiara Lubich

SVE PRIPADA Bogu

[...] **Z**bunjuju te ove riječi?

Mislim da imaš pravo biti zbrunjen i razmišljati što bi trebao učiniti. Isus ništa nije izrekao tek tako. Zato je ove riječi potrebno ozbiljno uzeti i ne razvodnjavati ih.

"Lakše je devi kroz uši iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje"

(Mt 19, 24)

No nastojmo razumjeti njihov pravi smisao po samom Isusu, po njegovu ponašanju prema bogatašima. On posjećuje i dobrostojeće ljude. Zakeju, koji daje samo polovicu svoga imanja, kaže: spasenje je došlo ovoj kući.

Djela apostolska uz to svjedoče da je u prvoj Crkvi zajedništvo dobara bilo slobodno i da potpuno odricanje od svih dobara nije bilo obvezatno.

Isus stoga nije imao u naumu osnovati samo jednu zajednicu osoba pozvanih da ga slijede [...] napustivši svako bogatstvo.

A ipak kaže: "Lakše je devi kroz uši iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje".

Što onda Isus osuđuje? Sigurno ne zemaljska dobra sama po sebi, nego bogataša koji je na njih navezan.

A zašto?

Jasno je: jer sve pripada Bogu, a bogataš se ponaša kao da je bogatstvo njegovo.

Cinjenica je da bogatstvo u ljudskom srcu lako zauzme mjesto Božje, da zasljepljuje i navodi na svaki grijeh. Apostol Pavao piše: "Oni koji se hoće bogatiti, upadaju u napast, zamku i mnoge nerazumne i štetne požude što ljudi strovaljuju u zator i propast. Zaista, korijen svih zala jest srebroljublje; njemu odani, mnogi odlutaše od vjere i sami sebe isprobadaše mukama mnogima."¹

Još je i Platon tvrdio: "Nemoguće je da iznimno dobar čovjek bude istodobno i izvanredno bogat."

Kakav onda treba biti stav onoga koji nešto posjeduje? Njegovo srce mora biti slobodno, potpuno otvoreno Bogu, mora se osjećati upraviteljem svojih dobara i znati

da nad njima počiva socijalna hipoteka, kako kaže Ivan Pavao II.

A budući da zemaljska dobra nisu sama po sebi zlo, ne treba ih podcjenjivati nego ih ispravno koristiti.

Ne ruka, nego srce mora biti daleko od njih; trebamo ih znati upotrebljavati za dobro drugih.

Tko je bogat, bogat je za druge.

"Lakše je devi kroz uši iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje."

Možda ćeš reći: ja doista nisam bogat, stoga se ove riječi ne odnose na mene.

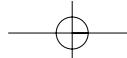
Budi pažljiv. Pitanje koje su zaprepašteni učenici postavili Kristu nakon ove njegove izjave, bilo je: "Tko se onda može spasiti?" Pitanje kaže - da su ove riječi bile upućene na neki način svima.

I onome tko je sve ostavio da bi slijedio Krista srce može biti navezano na tisuće stvari. I siromah koji proklinje kad mu netko dotakne naprtnjaču može biti bogataš pred Bogom.

[...]

Riječ života, srpanj 1979., objavljena je u cijelosti u knjizi *Biti tvoja riječ, Chiara Lubich i kršćani cijelog svijeta*, Novi svijet 1980., str. 151-153;
1 1 Tim 6, 9-10.

IZ ŽIVOTA

ORMARIĆ

Kod kuće smo imali antikin ormarić koji sam smatrala našim najboljim komadom namještaja. Budući da mi se svidao, odlučila sam ga smjestiti u svoju sobu.

Međutim, kada sam idući dan to rekla mami, odgovorila mi je da ga je obećala pokloniti jednom rođaku koji je preuređivao kuću. Moja prva uobičajena reakcija trebala je biti rasprava s mamom i nastojanje da je odgovorim od te namjere. No tada sam se na trenutak zaustavila, promislila i odmah mi je glavom prostrujala misao koju sam već više puta čula na našim susretima: biti nenavezani na materijalno, na sve prolazno. Dakle, mogla sam se ljutiti, na taj način možda i zadržati ormarić, ali izgubiti unutarnji mir i narušiti odnos s mamom. Zato sam odlučila ne reagirati i prihvati situaciju.

Nakon otprilike mjesec dana, jedne subote ujutro, netko je pokucao na naša vrata. Bili su to rođak i njegova žena. Dovozli su nam natrag ormarić jer im je zauzimao previše prostora u prostoriji u koju su ga htjeli smjestiti. Uz to, donijeli su i različite sitnice za nas. Osim unutarnjeg mira kojeg sam imala još od kada sam se 'odrekla' ormarića, dobila sam i potvrdu da Bog od nas traži zapravo malo povjerenja da bi nas obilato nagradio.

I. M.

PRAŠTANJE

Rodila sam se u kršćanskoj obitelji, kao posljednja od petoro djece, i odrasla u mirnom i radosnom ozračju. Već više od deset godina živim u Italiji. Godine 1979. srela sam

se s Pokretom fokolara preko jedne profesorice koja je vodila tako primjeran život da je u meni pobudila pitanje zašto tako živi. Nisam dugo čekala da je to upitam, a ona mi je vrlo jednostavno rekla da nastoji provesti u praksi evanđelje.

Godine 1994. u mojoj je zemlji počeo pokolj. I moja je obitelj bila teško pogodena: 39 osoba od moje najbliže rodbine (braća i nećaci) bilo je ubijeno. Uhvatila me malodušnost. Malo po malo primijetila sam da sam se ispraznila od onih osjećaja koji su mi dotad ispunjali dušu i činilo mi se da ništa više nema smisla.

U to sam vrijeme radila za ruandske izbjeglice u Crvenom

Isusove riječi na križu: "Bože moj, zašto si me ostavio?" Naučila sam od Chiare Lubich da je On dao život iz ljubavi prema meni, pa sam i ja osjećala da moram učiniti isto.

Kad sam dan kasnije otišla na posao, pred mojim uredom zatekla sam puno ljudi u redu. Bili su baš iz mojega grada, poznavali su mojega oca i braću. I oni su se neugodno osjećali kad su me vidjeli – počeli su se povlačiti natrag. Skupila sam sve svoje snage i krenula im ususret govoreći našim jezikom, ne pitajući ništa o svojoj obitelji, nego se zanimajući za njihove potrebe.

Vratila mi se velika radost i

arhiv CN

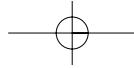
križu u Keniji. Baš tamo sam se susrela licem u lice s neprijateljem, s osobama drugoga naroda koji su sudjelovali u masakrima. Razmišljala sam o osveti, bila sam sva zbumjena i molila sam pomoći od Boga i od prijateljica s kojima sam živjela.

Jednoga dana dok sam bila u crkvi, vraćale su mi se u misli

osjećala sam se slobodna ljubiti kao i prije. Kad mi je to bilo moguće, otišla sam u Ruandu i u zatvoru posjetila čovjeka koji je ubio moju braću, kako bih mu rekla da sam mu oprostila.

Bog je proširio moje srce i umjesto osvete dao mi je doživjeti plodove praštanja.

P. W. – Ruanda

CHIARA

Chiara i članovi škole Abba, interdisciplinarnog centra za studij

(2) arhiv Cn

KARIZMA, ŽIVOT, KULTURA

Okrugli stol između nekoliko najistaknutijih znanstvenika zauzetih u razrađivanju kulturnog vida koji proizlazi iz karizme jedinstva

Giulio Meazzini

"O d rane mladosti Chiara Lubich imala je iznimian osjećaj za kulturu. Upravo je uživala u znanstvenim otkrićima i u znanstvenim izlaganjima. Neko se vrijeđača čak osjećala bliskojem znanstvenicima nego nama koji smo je okruživali. Osim toga, njezina je duboko poštovanje prema svim kulturama, svim znanstvenim disciplinama, iako nije studirala jer joj je Bog povjedio drugu zadaću. Sjećam se koliko se trudila proniknuti u sadržaje i koliko je cijenila rad članova škole *Abba*, kad je nastala – pripovijeda Anna Maria Zanzuchi. Vjerojatno bi joj

nedostajala općenitost prave kulture da se dublje ukorijenila u neku određenu, a ovako je pogledom mudrosti prožimala sve jer je za nju kultura predstavljala jedan od načina doživljavanja Boga."

Život i studij

"Želio bih naglasiti kako je za Chiari Lubich život uvijek prethodio teoriji shvaćenoj kao intelektualnoj misaonosti – primjetio je Luigino Bruni. Jednoga dana, dok smo proučavali ekonomiju zajedništva i dok su se kongresi redali jedan za drugim, obratila mi se riječima: 'Luigi, teorija je u redu, ali ne

zaboravi da je ekonomija zajedništva nastala zbog siromašnih!' Kao da je htjela reći: 'Učite i raspravljajte koliko želite, ali nemojte zaboraviti cilj!' Nipošto nije bila naivna, bilo joj je vrlo jasno značenje kulture, ali bila je svjesna da je život važniji. Zahtijevala je od nas da ponajprije budemo cjelovite osobe, a tek onda znanstvenici. Osobe koje se snalaze u svim područjima života, a ne samo u znanosti.

Uzmimo, primjerice, školu *Abba*, sintezu života i znanstvene misli. Nastala je oko Chiare koja je dvadesetak godina pokušavala iz karizme jedinstva izdvojiti temeljne kategorije filozofske,

civilne i socijalne misli, pokrećačke ideje, velike, originalne misli koje ova karizma donosi svjetu. Moglo bi se reći: ništa novoga u odnosu na vrhunска središta – tvornice kulture – poput Harvarda ili London school of economics. Ne postoji više znanstvenik-pojedinac koji radi zatvoren u svojoj sobi, već skupina interdisciplinarnih istražitelja s vrlo mekim razgraničenjima između psihologije, ekonomije, političkih opredjeljenja i sl.

Međutim, jedno je uspostaviti dijalog među disciplinama, a posve nešto drugo i mnogo teže uspostaviti dijalog među znanstvenicima. Potrebna je karizma, put koji će to omogućiti, a Chiara je na njega ukazala – najprije zajednica, a nakon toga učilište. Upravo je to iskustvo novonastaloga Sveučilišnog instituta Sophia u Loppianu. Ono je zajednica studenata i profesora koji zajedno uče i stvaraju kulturu. Studij ne može biti jednosmjeran proces u kojem profesor poučava neko mlado biće ili osobu koja ne zna. On je prvi koji mora biti u stavu osluškivanja jer i onaj tko manje zna može učiti životom."

U životnim stvarnostima

Zajednica koja postaje kulrom, kultura koja postaje životom, život koji se preljeva u ljudske stvarnosti. "Od samoga početka – podsjeća Nedo Pozzi – Chiara je naslućivala da karizma koju je dobila može utjecati na sve stvarnosti čovjekova života i ozdraviti ih, u različitim izrazima i disciplinama. Još 1970. godine pozvala nas je da budemo globalni žitelji, rekavši: 'Postajemo čovječanstvom samo ako u sebi nosimo sve kulture!'. Godine 1990. govorila je o 'novoj misaonosti koja će omogućiti i novu kulturu', a 1995. definirala je svoj pokret 'novim narodom

koji posjeduje vlastitu kulturu, novu kulturu koja se rađa'. Ova misao, ova razrada se dogodila, a postupno ju je životom potvrdila međunarodna skupina profesionalaca, radnika i znanstvenika koji od 1998. rade na području politike, ekonomije, komunikacija, umjetnosti, sociologije, pedagogije, psihologije, medicine, arhitekture, ambijentalnih znanosti, prava, športa itd. Tisuću glasova, jedinstvena prisutnost karizme u dijalogu sa suvremenom kulturom."

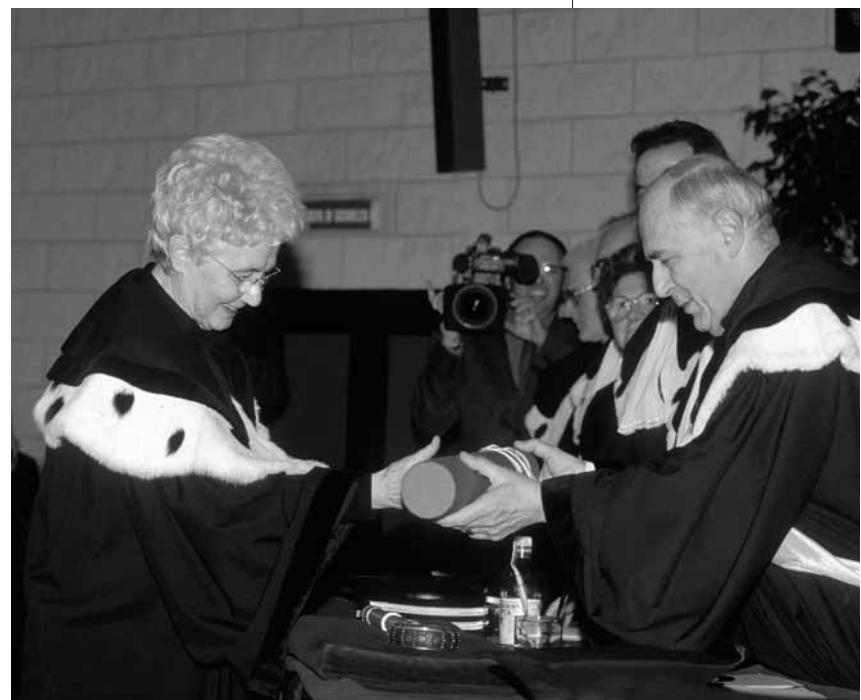
Uzajamno se prihvaćati

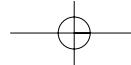
Vrednujući utjecaj karizme jedinstva na suvremenu kulturu, otac Fabio Ciardi istaknuo je nešto vrlo važno: "Rušeći stoljetne prepreke među kršćanskim vjerama, u Pokretu se susreću pravoslavci, luterani, kalvinisti, evangelici, članovi starokršćanskih pravoslavnih crkava, a zbog toga ne prestaju biti pripadnicima svojih crkvenih zajednica. To je pravi, djelotvoran ekumenizam koji obuhvaća sve: pastire, biskupe, redovnike i vjernike. Jedna od, kulturnoški gledano, vrijednih novosti je i prisutanje vjernika drugih vjera, poput židova, budista, muslimana, šijita, hindusa. Prihvajući Pokret, ne gube osobni identitet kao što ga ne gube ni svi oni koji ne dijele nekakvo vjersko opredjeljenje. Osjećaju se slobodnima sudjelovati jer se cijeni njihova specifičnost."

"Kao agnostik ne držim se vlasnikom istine – pripovijeda Tito Labate. Otvoren sam svakom obliku dijaloga koji mi može pomoći da uklonim sumnje koje me muče ili odgovorim na njih. Unutar Pokreta dobio sam pravu mogućnost, štoviše, prigodu da produbim osnovne životne teme za bilo kojega čovjeka. Ovdje kultura i dijalog idu usporedno, uspostavili su se i afektivni odnosi, zahvaljujući uzajamnoj iskrenosti u pristupu bitnim životnim pitanjima – poput bioetike, bez predrasuda i posebnih ideologija. Iskusili smo nužnu vrijednost laikata, poštovanja i ravnopravnosti, ne zauzimajući nepopustljiv stav nadmoći i ne zeleći nametnuti vlastitu ideju."

"To je ponajprije moguće – nastavio je otac Fabio – zbog dimenzije odnosa u Pokretu koji prepostavlja apsolutno poštovanje drugoga. Istinski kulturnoški parametar za Chiaru je onaj trostveni, tj. jedinstvo bez omasovljenja, bez uništavanja identiteta. A druga je tajna u jedino marijanskom pečatu. Marija među dvanaes-

Dodjela počasnog doktora iz ekonomije Chiari Lubich na Katoličkom sveučilištu u Piacenzi (Italija) 1999.

KARIZMA, ŽIVOT, KULTURA

Kultura jedinstva pretače se u život i utjelovljuje u različitim ljudskim stvarnostima. Na slici jedno brazilsko poduzeće.

toricom nije posjedovala autoritet, a Chiara ju je doživljavala kao utjelovljenu sposobnost prihvaćanja, poništavanje koje treba shvatiti kao ljubav sposobnu za primanje, poticaj za druge. Nije riječ o pasivnoj ljubavi onih koji Mariju promatraju kao simbol ženske poniznosti, već o sposobnosti da se drugomu pomogne ostvariti se, vrednovati ga i postaviti u prvi plan. Sve u svemu, da bi se ljudi istinski prihvaćali, nužna su dva načela: trostvreno i marijansko."

ces ne teče automatski, ne nastavlja se snagom inercije, iako smo ovdje pred velikom karizmom koja bi mogla trajati stoljećima. Ali, ako mi i ne uspijemo, mislim da se u Crkvi, a možda i u čovječanstvu, ukorijenilo nešto tako važno da će vodeće ideje koje je Chiara donijela i utjelovila u Pokretu svakako ostati.

I sjetimo se da je Ivan Pavao II. jasno rekao da će duhovnost Crkve u sljedećem tisućljeću biti duhovnost zajedništva, nastala iz karizme jedinstva. To

ostavila desetljeća iskustva, metodu i bogatu baštinu misli. Osim toga, Chiara nije bila vođa kojega su slijedili, ona je bila sposobna stvoriti metodu rada koji je oduševio tisuće ljudi i učiniti da se svatko od njih osjeća 'središtem', a nikako 'sporednim'. Osobno sam uvjek osjećao da sve ovisi o meni, a to je osnovno, jer karizma se ne ponavlja poučavanjem tehnika, već rađanjem poziva, tako da se svatko osjeća promicateljem, a ne sljedbenikom."

Chiara pripada svima

"Dakako – nastavio je Luigino Bruni – nijedna karizma ne pripada samo onome koji ju je primio. Počinje živjeti u zajednici koja je prihvati, ali veća je od nje jer je dar za čitavu Crkvu i čovječanstvo.

Logično, uvjek će biti potrebna zajednica. Chiara je živa ne toliko i ne samo zbog toga što je možemo slušati i proučavati, već zato što postoji tijelo koje je i danas uprisutnije u društvu i u povijesti. To je kao da pokušavamo shvatiti sv. Franju bez franjevaca. Postoji jedna sveopća Franjina vrijednost koja ga nadilazi, ali život franjevaca nam nastavlja objasnjavati tko je on, a to – iz učinjenih usporedbi – vrijedi za svaku karizmu. Stoga držim da će Pokret ostati i narasti poput 'grada na gori' – da pridonese rasvjetljavanju svijeta.

Ali, još je važnije da karizma jedinstva već sada bude kvasac i sol za mnoge koji – iako je ne nazivaju tim imenom ili ne dijele u potpunosti ovaj ideal – prihvaćaju njezina temeljna načela kako bi obnovili svoja društvena, ekonomska, civilna, kulturna i duhovna iskustva." □

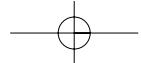

Budućnost

No sada, kada Chiara nije više na ovoj zemlji, moglo bi se pomisliti da će sve nestati, da Pokret koji je utemeljila nije sposoban nastaviti i ostvariti tako smion projekt. "Moramo biti realni! – objašnjava otac Fabio – Teoretski je doista moguće sve upropastiti jer pro-

potvrđuju dva vrlo poznata pisma biskupima, prijateljima Pokreta."

Ponovno je intervenirao Luigino Bruni. "Želio bih ovo dodatno objasniti – opasnost od propasti, dakako, postoji uvjek kad je posrijedi ljudska sloboda. To je opasnost koju nosi svako pravo iskustvo, opasnost koja se, vjerujem, može vrlo lako isključiti jer nam je Chiara

OBLJETNICA

EVIDENTIRAN u tajnoj policiji

*Liječnik Talijan iza željezne zavjese
u opasnim vremenima hladnoga rata*

Dugorođeni od jedanaestero djece u oca časnika u vrijeme rata. Ako se po jutru dan poznaje, po onome što Giuseppe Santanché prijavlja o sebi od najranijih godina, može se shvatiti kakvog je kova taj čovjek. "Rodio sam se u mjestu Ascoli Piceno, u dobroj obitelji stare kršćanske tradicije. Majka mi je umrla dok smo još bili malii. Moj se otac tada nalazio u Albaniji, bio je zapovjednik pješačke pukovnije. Vratili su ga u Ascoli i dali mu vojnu upravu regije."

Još nije bio završio srednju školu, kad je izbio Drugi svjetski

rat. U vojnim operacijama koje su slijedile nakon događanja iz rujna 1943., njegova su oca ranili Nijemci kada su napali vojarnu, žečeći razoružati posadu. Bilo je žrtava, ali su napadi bili odbijeni. Nakon nekoliko tjedana fašistički je sud na smrt osudio pukovnika Santanchéa i njegova dva najstarijija sina Gioacchina e Giuseppea; njega jer je pružio otpor saveznicima Nijemcima, a njih jer su izbjegavali vojnu obvezu.

Dvojica su se mladića sklonila u jednu spilju u Apenninima, dok je ostatku obitelji prijatelj odvjetnik otvorio vrata svoga doma.

"U tim je planinama – prijavlja jeda – djelovala četa partizana. Primili su nas i naoružali. Jednog dana je dana otkrilo šestero vojnika iz bojne Wehrmacht, koje su poslali u planinu kontrolirati neprijatelje i ... krave. Predali su se nakon kratkog sukoba. Tjedan dana smo ih držali na oku i davali im jesti i piti, a da ni za sebe nismo imali dovoljno. Pastir iz tog kraja koji nam se priključio ponavljao nam je da ih treba odmah likvidirati, ali nitko do nas, uključujući i zapovjednika, nije se s tim složio: nismo htjeli ubijati. Pastir je otišao. Zarobljenici su shvatili da se mogu pouzdati u nas i počeli su nam pomagati u malim svakodnevnim poslovima.

"Kad nam je stigla vijest da je Ascoli oslobođen, krenuli smo kući. Tijekom puta priključivale su nam se i druge čete koje nikad nismo vidjeli. Nakon što je prošla opasnost od fašista, svi su se predstavljali kao partizani, ali samo smo mi imali dokaz da to doista i jesmo: imali smo zarobljenike!" U gradu su ih dočekali kao junake. Primirjem je počelo tegobno vraćanje u normalan život. "Moj je otac bio nesalomljiv: morali smo završiti studij. Pripremio sam se

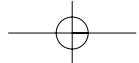
*Giuseppe
Santanché danas*

**Caterina
Ruggiu**

*na ulicama
Moskve*

(2) arhiv ČEZ

ÉVIDENTIRAN U TAJNOJ POLICIJI

Santanché
u DDR-u
za vrijeme jednog
kirurskog zahvata

za maturalni ispit i konačno položio gimnaziski ispit zrelosti, a potom se upisao na medicinski fakultet u Torino."

U tim je godinama naizgled slučajan susret korjenito promijenio njegov život. "Jedne večeri – pripovijeda – moja sestra Luisa koja je u to vrijeme boravila u Torinu, zamoli me da je otpratim u fokolar na šetalište Dante, kod nekih djevojaka. Malo sam gunđao, ali je nisam mogao odbiti. Kasnije sam tamo navraćao više puta, a upoznao sam i mladiće koji su stanovali u ulici svetog Dominika. Od njih sam naučio ljuštiti krumpire i posluživati za stolom. Za mene je to bio preokret u shvaćanjima. Pa ipak, vizija Boga ljubavi i bližnjega kao drugoga sebe nije mi bila nova. Novi je bio napor da je naučim provoditi u svakodnevni život."

Njegov kamen kušnje bio je na radnom mjestu. "Odsluživao sam vojni rok kao liječnik časnik, šef odjela. Kad bih prolazio hodnikom, obično bi me vojnici 'zasuli' najrazličitijim zahtjevima. Netko bi me zamolio da telefonira iz mog ureda, nekome je trebala voda ili nešto drugo. Ja sam se ograničio na to da izdajem zapovijedi dežurnom vojniku. No u sebi sam osjećao kontrast s

onim što sam video na šetalištu Dante i u ulici svetog Dominika, gdje su bila dva fokolara. Jednoga jutra padne novčanik iz jakne vojnika kojega sam obilazio. Sagnuo sam se da ga podignem. Na sebi sam osjetio poglедe svih – bolničara i pacijenata. Ali svi su razumjeli tu gestu, pa i oni koji je nisu odobravali."

Godine 1951. Giuseppe se pre selio u Rim. "Tada sam imao 28 godina i nikada se nisam osobno susreo s Chiarom, mada sam bio prilično zauzet u Pokretu. Upoznao sam je u bolnici gdje sam radio, kad je došla posjetiti fokolarinu koja se oporavljala nakon kirurskog zahvata. Bio sam značajno učinkovit da je upoznam. Nalazio sam se kraj postelje operirane pacijentice, kad su stigle dvije gospodice. Obje su mi ostavile odličan dojam: elegantne, istodobno spontane i jednostavne. No jedna me se posebno dojmila zbog znakova pozornosti, nježnosti, živog zanimanja za bolesnicu. Bila je to Chiara."

Nakon nekoliko tjedana dr. Santanché se uputio u ulicu Tigré, gdje je Chiara stanovala, i izrazio joj svoju želju da i on živi u fokolaru. "Ogovorila mi je otvoreno: 'Još nas Sveta Stolica nije odobrila. Ja živim s pripravnim kovčegom.'

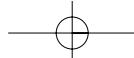
Ako to želiš, otidi na trg Lecce (stan fokolarina mladića), ali ako vidiš da to nije za tebe, vradi se kući. Nauči i ti uvijek živjeti s pripravnim kovčegom."

Te će njezine riječi označiti naredne godine. Uvijek s pripravnim kovčegom, i to ne samo duhovno i metaforično, Giuseppe je proveo etape jedne pustolovine legendarnih obrisa, mada se ona odvijala u onoj izvanrednoj normalnosti svojstvenoj ljudima koji dopuste Bogu da vodi njihov život.

On se, naime, nalazio u prvoj skupini fokolarina koji su se upravo kao zdravstveni djelatnici početkom šezdesetih godina prošloga stoljeća nastanili u Istočnoj Njemačkoj. Odatle je duh jedinstva i bratstva ušao u ostatak sovjetskog bloka, od Poljske do Mađarske, do Čehoslovačke, u SSSR, sve do Sibira i Mongolije.

Santanché je bio pionir tog prodora. "Zbog providencijalnih okolnosti mogli smo uči kao liječnici, čak uz izričitu suglasnost države. Vidjevši kako kriza zdravstvenih djelatnika pogoda njihove biskupije, nekoliko biskupa iz tadašnje DDR pozvalo nas je da dođemo u njihovu zemlju. Nitko

tko je imao dobar ukus nije želio ići tamo. I tako je nas deset krenulo put istoka. S nama je bila i Natalia Dallapiccola, prva Chiarina sljedbenica koja u DDR ušla kao guvernanta doktorice Margareth Frisch, Njemice koja je također bila fokolarina."

Danas kada je Berlinski zid srušen teško je zamisliti vrijeme hladnoga rata. "Kada sam 13. svibnja 1961. prešao na onu stranu, zid još nije bio izgrađen. Podignut je nekoliko mjeseci kasnije u dva dana, u kolovozu te iste godine. Prošli smo točno na vrijeme. Ipak, postojala je nevidljiva no isto tako čvrsta granica. Ona je dijelila zapadni dio od dijela koji su okupirali Sovjeti. Zajedno s Enzom Fondijem, također fokolarinom liječnikom, ušao sam na sporedna vrata sa postaje podzemne željeznice. Prešli smo koridor koji su čuvali naoružani agenci i stigli do dvorane sa zastavama i transparentima. Tu se pregleđavala prtljaga i prolazilo se na kontrolu putovnica. Friedrichstrasse je bilo mjesto gdje su bile postavljene barikade za prelazak stranaca i građana zapadnog Berlina. Dvadeset metara dalje, s druge strane postaje, ulazilo se doista u drugi svijet."

Godinama kasnije su tu granicu povremeno prelazili Santanché i njegovi prijatelji. "Kroz dugih trideset godina - kaže - navikli smo se na tu granicu, a carinici su se često čudili našem vedrom i prijateljskom stavu prema njima. Možda je to njima izgledalo kao površnost ili smjelost, možda je netko i primijetio da je naše zanimanje za njih bio stvarno i iskreno, tko zna... Sjećam se jednog događaja. Bilo je to pet ili šest mjeseci nakon što smo prošli na drugu stranu. Očito su znali da sam

Ministarstvo unutarnjih poslova dalo na raspolaganje dokumente, sa sigurnošću smo saznali da smo bili pod istragom još od 1962. Agenti su davali izvješća uredu koji je otvoren baš za nas, a bio je izravno podređen šefu tajne policije. Službena optužba je bila 'formiranje protudržavnih skupina'. Znamo i to da smo oslobođeni te optužbe tek 1986., nakon dvadeset i šest godina kontrole i posljednjeg ispitivanja u Erfurtu. U zapisu koji je potpisao neki major Herbig možemo pročitati: 'Pokret fokolara je

*S Chiarom
za vrijeme
audijencije s
Ivanom Pavlom II.*

(3) arhiv CN

liječnik, pa me jedan policajac zamolio da pregledam gospodu kojoj je bilo pozlilo. Ostao sam sat vremena s njom, pod nadzorom stražara. Pred potrebama jedne bolesnice nestalo je ozrače sumnjičavosti i dok smo čekali vozilo za hitnu pomoć, zajedno smo popušili cigaretu. Kad je to završilo, vratila se hladna igra s ulogama 'stražara i lopova'."

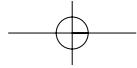
Kad bi netko prešao s druge strane Zida, podrazumijevalo se da će tamo biti stalno uhođen. "Više puta nam se potvrdilo da smo bili pod prisjom. A kada su se arhivi tajne policije STASI otvorili i kad je njemačko

udruga Katoličke crkve. Njezini članovi nastoje živjeti i djelovati u skladu s kršćanskim vjerom. Raspoznaju se po ljubaznosti, optimizmu, povjerljivosti i milosrđu. Pokret ima čisto humanitarni karakter.' Tek je tada berlinska tajna policija i formalno objavila da su fokolari humanitarna organizacija koja može biti oslobođena sumnji."

Danas, dvadeset godina nakon pada Berlinskog zida, pojavljuju se izravni svjedoci jedne pripovijesti koja još čeka da bude napisana, a to je pripovijest o Pokretu fokolara iza željezne zavjese. □

*Traženje u arhivu
tajne policije
STASI u Berlinu*

DOGAĐAJ

*Prof. Bujar Saiti
sa sudionicima
radionice
o animaciji
mladih u gradu
predstavio je
animaciju
za publiku
u dvorani*

KULTURA SPORTA i grad

Stručni skup više od stotinu sportskih djelatnika koji se u svom radu nadahnjuju na idejama međunarodne sportske mreže Sportmeet

**Branimir
Kovačević**

Suorganizator drugog međunarodnog stručnog skupa održanog 17. listopada u dvorani Centra Marijapoli u Križevcima bila je križevačka udruga kineziologa, a pokrovitelj grad Križevci i Koprivničko-križevačka županija. Na zočne profesore, trenere, suce, animatore sportskih aktivnosti mladih, studente, nastavnike, sportske novinare, kao i predstavnike institucija na početku je pozdravio križevački gradonačelnik Branko Hrg.

Danas komercijalizacija sporta mnoge sportaše i ljude koji se sportom bave ostavlja na marginama, dok se pažnja fokusira na vrh piramide, na one koji postižu vrhunske rezultate.

Pojedinci uz maksimalne napore zdravljem plaćaju visoku cijenu tog uspjeha. Nametanjem tržišnih zakonitosti u sport udaljava se od njegovog humanog aspekta. U takvom ozračju, kad izostanu vrhunski rezultati, sportaši, kao potrošna roba, brzo i lako padaju u zaborav. Menadžeri i marketing pozornost javnosti preusmjeravaju na sljedećeg koji 'obećava' promociju i zaradu uz promidžbu. Mediji u tome nose veliku odgovornost, no ne snose nikakve posljedice zbog olakog upropastavanja i trošenja pojedinih 'zvjezda'.

Druga, jednako ozbiljna devijacija sportske kulture, je identifikacija s određenim subjektom

koji izlazi iz okvira sportskog ponašanja, pa se u konfliktima pojedinih asocijacija, također plaća previsoka cijena. Na žalost, nerijetko i životima u sukobima navijačkih skupina.

Zato je potrebno žurno promovirati kulturu jedinstva, nositeljicu pozitivnih vrijednosti, sposobnu da u središte kulturnih interesa postavi ljudsku osobu u njezinom punom dostojanstvu, u njezinoj sposobnosti uspostavljanja odnosa, u njezinoj otvorenosti transcendentalnom, kao subjekt koji će našem svijetu dati lice i dinamiku u skladu s težnjama pojedinaca i naroda.

Kakav doprinos može dati sport u zbližavanju i međusob-

nom uvažavanju ljudi jednoga grada?

Na to su pitanje u svojim izlaganjima pokušali odgovoriti profesori s različitim područja. Dr. Paolo Crepaz u ime Sportmeeta ustvrdio je da se sportu općenito pridaje nezamjenjivi utjecaj na razvoj najmlađih, na izgradnju njihovih osobnosti i na formiranje aktivnih, djelatnih građana. No pritom treba izdvojiti da se veliki prostor pridaje profesionalnom sportu. Ako se sportu želi usaditi odgorna uloga u stvaranju ljudske osobe, trebalo bi najprije uspostaviti drugačiju kvalitativnu i brojčanu ravnotežu između natjecateljskog i odgojnog sporta, te njihovih koristi za zdravlje i društvenost. Preveličavanje vrhunskoga sporta spram sporta kojim se bavi većina, zapravo kažnjava i odvraća djelovanje velike većine sportaša.

Sport je odgojni proces s određenim vrednotama samo kada se temelji na točno određenom odgojnem projektu. To ovisi i o efikasnosti osobnih primjera značajnih ličnosti koje vjeruju upravo vrednotama koje predstavljaju, kao i o njihovu uključivanju u društvenu praksu otvorenu i poticajnu svima onima koji žele i sami ostvariti spomenute vrednote. Na taj način onaj koji živi značajna sportska iskustva (značajna za tjelesni i ukupni razvitak, za druženje s ljudima, natjecanja, međusobno poštovanje) sve više svjesno raste kao građanin svijeta.

Dr. Crepaz nabrojio je i nekoliko projekata Sportmeeta u različitim državama koji potvrđuju značaj sporta u odgoju za nenasilje i mir. On navodi također društvenu vrijednost igara kojima pripisuje moralnu ulogu održavanja ravnoteže između impulzivne životne snage i umjerenog

djelovanja. Samo igra i sport kao umijeće imaju moć pokazati dimenziju besplatnosti, sebedarja, davanja, koja je ucijepljena u DNK ljudske naravi, a sve teže nalazi prostora za izražavanje. Važno je vratiti motivaciju prirođenu sportu (zabava, igra, sučeljavanje, izazov samima sebi i drugima) u odnosu na vanjske motive (novac, prestiž, uspjeh).

Prof. Ivan Prskalo, prodekan na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu i predstavnik Hrvatskog kineziološkog saveza na ovom skupu, ustvrdio je da očuvanje i unapređenje tjelesnog i mentalnog zdravlja postaje imperativ vremena. Organizirano tjelesno vježbanje najvažnije je u ranoj fazi razvoja, u djetinjstvu, kada se može utjecati na tjelesni razvoj, ali i na stvaranje navika zdravog načina življjenja.

Nedostatna tjelesna aktivnost uzrokuje i nedostatan razvoj funkcionalnih i motoričkih sposobnosti. Narušavanjem psihofizičke ravnoteže u porastu su i poremećaji ponašanja.

Sustavnim, znanstveno utemeljenim vježbanjem bitno se može utjecati na kognitivne funkcije te na konativne dimenzije odgo-

vorne za modalitete ponašanja i uspješnu socijalizaciju mladih.

Suvremenim uvjetima života imaju negativan učinak na život i zdravlje čovjeka. Neprirodnim načinu življjenja mladih, izraženom kroz nedovoljan mišićni aktivitet, kao i neprimjerenom stanju njihova zdravlja, možemo se suprotstaviti putem odgovarajućeg provođenja nastave kineziološke kulture, koja je najbolji način stvaranja navike svakodnevног vježbanja, rekao je prof. Prskalo.

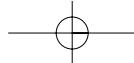
Profesorka psihologije na Kineziološkom fakultetu u Zagrebu mr. Zrinka Greblo u nastavku je sagledala sport u kontekstu njegovih pozitivnih potencijala, ali i važnosti osobnog doprinosa svakog pojedinca u promicanju prijateljstva, radosti i zajedništva! Sport je puno više od organiziranog provođenja tjelesne aktivnosti, on pruža i složeni socio-psihološki kontekst koji omogućuje oblikovanje osobe, rekla je mr. Greblo i istaknula da je odgojni aspekt sporta potrebno prepoznati i poticati njegovu realizaciju.

Ona smatra da ukoliko zajed-

Na skupu je sudjelovalo više od stotinu osoba, među njima profesori, treneri, suci, animatori sportskih aktivnosti mladih, studenti, nastavnici, sportski novinari, kao i predstavnici institucija. Na licima se isčitavala radost i zauzetost da rade na promicanju izvornih vrijednosti sporta.

(2) Dina Perkov

KULTURA SPORTA I GRAD

ništvo postavimo kao vrijednost, tada poštenje, suradnja, ljubaznost i međusobno poštovanje postaju način za ostvarenje prijateljstva i kvalitetnih interpersonalnih odnosa među sudionicima sportskih aktivnosti.

Prof. Bujar Saiti s pedagoškog fakulteta u Skopju u svom kreativnom izlaganju predstavio je mogućnosti sportske animacije, gdje se pokretom i poti-

postavljalj pitanja o stanovitim nedosljednostima i problemima na koje nailaze u praktičnom životu njih kao sportskih djelatnika, što je vrlo konstruktivno usmjeravalo opservacije i tumačenja.

Odgovor na pitanja sudionika posredno je dala i prof. Marina Tomac-Rojčević prezentirajući vlastiti rad i rezultate koji su postignuti u Koprivnici, izravno

ljenja izravnim pitanjima na pojedine teme.

Dr. Crepaz je zaključio istaknuvši važnost sporta u rastu čovjeka kao građanina. Spomenuo je kako je ideja Sportmeeta povezanost kulture sa životom te u tom smislu predviđao da se na narednim skupovima iznese više ostvarenja i svjedočanstva sportskih djelatnika koji žive i rade u skladu s tim idejama.

U svima se isčitavala radost i zauzetost da rade na promicanju izvornih vrijednosti sporta. Mogla su se vidjeti mnoga ozarena lica ljudi koji su ovde našli odgovore za sebe i svoj rad.

"Odlazim srca punog emocija. Vidim koliko su ljudi zainteresirani čuti dobre ideje, a razmijenili smo dobre ideje i iskustva, koje ću pokušati primijeniti. U dijalogu je budućnost svake suradnje i svakog napretka."

"Ovo je odgovor na ono što sam već dugo vremena tražila da bih upotpunila studij. Zahvaljujem vam što ste mi dali mogućnost da postanem dio ove lijepo i plemenite mreže"

"Pao mi je veliki teret sa srca! Čovjek se može pokolebiti kada ga napadaju ljudi koji na sport gledaju kao na sredstvo zarade i vlastite afirmacije. Ovo je bila potvrda za moj rad – da sam na pravom putu."

"Trud i predanost organizatora, zanimljiva predavanja te spremnost sudionika da se aktivno uključe u rasprave i radionice na određenu temu omogućili su da se, osim poruke o važnosti kulture sporta, ovim skupom prenese i poruka o važnosti mira, radosti i zajedništva."

U navedenim dojmovima izraženi su osjećaji i želje mnogih, kako predavača tako i drugih sudionika.

Dina Perko

Voditelji radionica u zaključcima su istaknuli živo zanimanje sudionika za teme o kojima se pričalo.
Na slici s lijeva na desno: voditeljica Andrijana Lovrić, novinar Jura Ozmc, prof. Bujar Saiti, prof. Zrinka Greblo, dr. Paolo Crepaz i prof. Ivan Prskalo.

canjem na neverbalnu komunikaciju otvara mogućnost sporazumijevanja bez obzira na dob, spol, na jezične ili neke druge barijere koje bi inače opteretile konverzaciju.

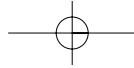
Za ilustraciju je iznio primjer kako je ovakva profilacija neophodna u slučaju gdje primjerice treba animirati dijete pristiglo iz drugog govornog područja. Uz pedagoški pristup, u kojem animator treba postići vlastiti cilj, a dijete uvjeriti da je to upravo ono što ono želi, govorom tijela i igrom uvodi ga u suradnju iz koje dijete ne želi izići.

Nakon izlaganja slijedio je spontani dijalog u kojem su sudionici iznosili dojmova i

dokazujući da sustav funkcioniра tamo gdje ga entuzijasti ustrajno podupru vlastitim zalašanjem.

U popodnevnom dijelu sudionici stručnog skupa sudjelovali su na radionicama koje su vodili predavači, a razgovor se vodio na teme: sport i grad, animacija mladih u gradu, sport i psihologija. Sudionik skupa, sportski novinar HTV-a Jura Ozmc vodio je radionicu o sportu i medijima.

Voditelji radionica u zaključcima su istaknuli živo zanimanje, upravo žđ sudionika za onim što se pričalo. U otvorenoj komunikaciji razmijenili su vlastita iskustva i uskladili miš-

U ŽARIŠTU

*Biskupi sudionici
susreta slušaju
svjedočanstva*

Pričajući o svom nedavnom putovanju u tu afričku zemlju, predsjednica fokolara Marija Voce potvrdila je da je fon Fontema Lucas Njufua, najveći građanski i vjerski poglavac naroda Bangwa, javno izrazio zahvalnost svojega naroda "ne samo za bolnicu, škole i mnoga djela koja je u više od 40 godina Pokret fokolara pokrenuo s narodom, nego nadasve za struju ljubavi i jedinstva koja mijenja njegov narod."

Dok na Sinodi izlazi na vidjelo pitanje dublje inkulturacije evan-

NOVO LICE Afrike

Niz svjedočanstava o pomirenju i razvoju, borbi protiv korupcije, inkulturaciji, obitelji i svećenicima na susretu sa sinodalnim ocima 18. listopada

Dok zaključujemo ovaj broj Novoga svijeta, u Rimu završava druga posebna sinoda biskupa za Afriku. Otvorivši je 4. listopada, papa Benedikt XVI. je u nazočnosti više od dvije stotine biskupa nazvao Afriku duhovnim 'plućima' čovječanstva koje prolazi križu vjere i nade.

Kao što je to običaj i pri-godom drugih biskupske sinode, Pokret fokolara priredio je susret sa sinodalnim ocima, stručnjacima, slušateljicama i slušateljima koji žele produbiti iskustvo fokolara na teme koje su u središtu zanimanja Sinode. O miru i AIDS-u govorili su članovi Zajednice svetog Egi-dija. Ovim izvještajem želimo usmjeriti pozornost čitatelja na afrički kontinent.

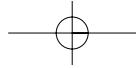
Fontem, zabačeno područje u kamerunskoj prašumi, zemlja naroda Bangwa, postaje zemlja

mira. "Upravitelji i suci bilježe smanjivanje sudskega procesa. Smanjuju se rastave braka. Više je razgovora u obiteljima. Prodavačice na tržnici odbijaju varati kupce. Mnogi se osjećaju potaknuti učiniti prvi korak prema pomirenju i bratskoj ljubavi." O tome svjedoči doktorica Mary Ategwia iz naroda Bangwa, tvrdeći: "Plodovi su to nove evangelizacije čiji su prvi akteri upravo kraljevi, tzv. fonovi, i poglavari sela. Val novoga života nastao je iz svečanog saveza uzajamne ljubavi koji je Chiara 2000. godine sklopila s dva poglavara plemena, a prionulo mu je tisuće osoba prisutnih na velikoj čistini pred kraljevskom palačom. Odatle zalaganje da se uvijek zalijeći svako neslaganje i sukob." U devet godina taj je život evanđelja stigao i do drugih plemena.

đela, docentica svetoga pisma Maria Magnolfi iz Južne Afrike govori o plodovima Centra za inkulturaciju nastalog 1992. u Nairobi: u njemu se dobivaju "nove oči pune ljubavi kojima se možemo približiti raznim afričkim kulturama, nova svijest o vlastitim korijenima, veća pro-dornost u naviještanju evanđelja, u praćenju pozvanih, obitelji i stručnjaka zauzetih u društvu". Događa se i duboka "inter-inkul-turacija među afričkim kultura-ma, bogatima etničkom razno-likošću". Kao što je predlagala Chiara, sve polazi od isticanja i proučavanja afričke mudrosti, baštine njihovih kultura, prosvjetljene mišju sv. Pavla "poistovjetiti se s drugim, postati sve svima", koja potiče da pred svakim zauzmem stav učenja i pomaže ući u dušu brata".

Rana korupcije rastače mnoga afrička društva. Ali ima i onih

priredio
**Neven
Novak**

NOVOLICE AFRIKE

koji se s njom bore iznutra. Patience Mollé Lobé, prva kamerunska žena građevinski inženjer u ministarstvu javnih radova, govori o poteškoćama koje je susrela, ali i nadišla ne popuštajući pred pritiskom: "Poduzeća koja su bila uvjerenja da moraju kupiti nekoga kako bi njihovi predmeti napredovali, sada znaju

svjetlo male-velike epizode: odričanje od dobrog radnog mesta u korist prijatelja koji živi u baraci. Taj će čin otvoriti lanac pozitivnih gesta. Ili sposobnost praštanja i ponovnog uspostavljanja odnosa s onim tko ga je okrao.

Više puta je u sinodalnoj auli odjeknulo pitanje o boljoj duhovnoj formaciji svećenika. Ta se potreba osjeća u cijeloj Crkvi, a naglašena je u ovoj svećeničkoj godini. Kako priča svećenik Innocent Thibaut iz Burundi, bogoslov različitih naroda su se tijekom rata znali suočiti i s mučeništvom, samo da ne izdaju prijatelje. To je snaga življenog evanđelja u zajedničkom zalaganju u svetosti.

"Dirnuti učincima duhovnosti jedinstva, biskupi iz Kenije predlažu da se učini nešto za formaciju svećenika. Tako nastaje Centar duhovnosti u gradiću fokolaru u blizini Nairobi, otvoren svećenicima i bogoslovima čitave Afrike." Studij i promišljanje, ali nadasve življeno evanđelje u fizičkom radu, u osobnim kontaktima, u zajedništvu iskustava. "U 8 godina prošlo je mnogo svećenika: našli su svjetlo za odnose sa svojim biskupima, s drugim svećenicima, s laicima, u suočavanju s pitanjima osjećajnosti, aktivizma, upravljanja crkvenim dobrima". Različite dimenzije života tako se pretvaraju u ljubav, radost i duboko iskustvo Boga, potpuno ostvarenje.

"Mir je nadasve nutarnja borba kako bismo se suočili s Isusom ponizna i blaga srca". To je i dijalog, slušanje prijateljstvo sa siromašnima koje postaje metoda za posredovanje u sukobima, ciljujući na promjenu

srca, u školi evanđelja. To svjedoči Mario Giro iz Zajednice sv. Egidija, sjećajući se pomirenja u Mozambiku. Siromaštvo i AIDS rane su kontinenta. Koje je načelo ozdravljenja? Opet prijateljstvo koje crpi snagu iz molitve i postaje materijalna pomoć, djelovanje na prevenciji i liječenje pandemije koje se provodi programom DREAM, a to je prije svega duboka nutarna obnova. O tome svjedoči odgovoran za taj projekt u Guineji Conakry, Kpakilé Felemou.

Završava se svečanim euharistijskim slavljem "za mir i pravednost u Africi" u prepunoj crkvi svete Marije na Tiberu koju je predvodio kardinal Etchegarey, uz koncelebraciju 70 biskupa i isto toliko svećenika, gotovo svi poprijekom s tog kontinenta. Upečatljiva je homilia biskupa Ternija, mons Vincenza Paglia, o molitvi i o poniznosti. Snažne su bile riječi Andrea Riccardija, utemeljitelja zajednice sv. Egidija, koji je pred 2000 nazočnih iznio svoje zalaganje za mir u Africi i za nadijanje svakog siromaštva.

Fokolari i sv. Egidije, dva izraza marijanskog-karizmatičnog profila Crkve koji je istaknuo Ivan Pavao II. kada je 1998. pozvao pokrete na zajedništvo kako bi darovali Crkvi svoje karizme. To je koegsistencijalna dimenzija petrovskom profilu kojem pripada crkvena hijerarhija. O tome je u uvodnom dijelu susreta govorio biskup iz Garoua (Kamerun) mons Antoine Ntalou. "Ova dvojaka nazočnost čini da sve ne ovisi o pastirima – rekao je – nego daje dostojanstvo i odgovornost i laicima a osobito ženama, donosi novi sjaj i privlačnost sveukupnom narodu Božjemu i uspostavlja novu dinamiku odnosa između stada i pastira koji zajedno tvore Kristovo tijelo."

Na susretu je govorila i predsjednica fokolara Maria Emmaus Voce

da se u jednom dijelu Kameruna radi bez korupcije". Nije sama: "S drugim prijateljima koji dijele ovu duhovnost i koji rade u upravi ili u politici međusobno se ohrabrujemo. Čvrsto vjerujemo da će naša zemlja ići dalje samo promjenom mentaliteta. Ono što ljudi koči je strah da će izgubiti radno mjesto, da sutra neće imati za jesti. No iskustva koja nam Bog daje živjeti uvjерavaju nas da On vodi povijest i da Njegova riječ ima izvanrednu snagu u bilo kojoj sredini se nalazili".

Slušajući bračni par iz Ruande, roditelje 8 djece od kojih 4 usvojenih, dolaze do izražaja slike iz svakodnevnog života protiv struje. Istiće se novi značaj koji se u obiteljskom životu daje supružniku. Iz pripovijesti mladog Kenijca Johna Kimanija dolaze na

U ŽARIŠTU

afifiv SIF

POKRET FOKOLARA u Africi

Žive zajednice siju sjemena pomirenja, razvoja i bratstva

Pokret fokolara proširen je u gotovo svim afričkim zemljama. Centri zajedničkog života – fokolari nalaze se u sljedećim državama: Alžir, Angola, Burkina Faso, Burundi, Centralnoafrička Republika, Egipat, Južna Afrika, Kamerun, Kongo, Kenija, Madagaskar, Maroko, Nigerija, Obala Bjelokosti, Tanzanija, Tunis i Uganda. Duh Pokreta animira oko 200 tisuća osoba. Evanđeosko iskustvo Pokreta sastoji se u stvaranju velike obitelji povezane uzajamnom ljubavlju i otvorene svima, gdje svatko, maleni i veliki, mladi i stari, svećenici i obitelji, imaju svoje mjesto. Snažan je ekumenski, kao

i međuvjerski dijalog, osobito s muslimanima.

Svaki od 3 gradića ima svoju osobitost. Inkulturacija evanđelja u afrička društva, u skladu sa duhovnošću jedinstva, vidljiva je nadasve u Fontemu, u srcu kamerunske prašume. Tamo je svjedočanstvo konkretne ljubavi koje su donijeli fokolarini liječnici i bolničko osoblje, pozvani da skrbe za narod Bangwa, pogoden mnogim bolestima i velikom smrtnošću djece, učinilo da ovaj narod – i više drugih obližnjih naroda – kreće putem evangelizacije, razvoja i bratstva.

Vidljivo svjedočanstvo su i druga dva gradića koja niču u Obali Bjelokosti i u Keniji. U gradiću Piero blizu Nairobija nalazi se sjedište škole za inkul-

turaciju za cijeli kontinent. Utemeljila ju je Chiara Lubich na svom putovanju u svibnju 1992. Tamo je i središte uredništva dvojezičnog časopisa New City Africa/ Nouvelle Cité Afrique za cijelu Afriku.

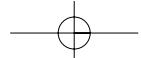
Iz povijesti

Pokret je započeo svoju afričku avanturu u vrijeme Drugog vatikanskog koncila. Kao i mnogi drugi afrički biskupi, biskup Buea u zapadnom Kamerunu mons. Julius Peeters, čuo je za Chiaru i fokolare od europskih misionara. Kad je bio u Rimu na velikom crkvenom saboru, zamolio je Chiaru da pošalje fokolarine i fokolarinke i oni će u njegovu biskupiju doći 1963.

Tri godine kasnije, opet na zahvatje biskupa, fokolarini liječnici i bolničko osoblje promijenit će boravište i otići u pomoć jednom plemenu u srcu ekvatorijalne prašume, Bangwa, kojemu je prijetilo izumiranje zbog bolesti. Fontem će se malo po malo preobraziti u 'grad na gori', ne samo zbog iznenadujućeg razvoja, nego i jer će postati središte zračenja duha jedinstva koje se ovdje svjedoči između ljudi naroda Bangwa i drugih kontinenata.

Danas nema afričke zemlje gdje ne postoje žive zajednice koje rađaju sjemena pomirenja, razvoja i bratstva. Povlašteni put je konkretna ljubav u mnogim potrebanima. Brojna su djela služenja nikla posvuda: bolnice i zdravstvene strukture u Ugandi, Obali Bjelokosti, Kamerunu i Kongu. Škole i izvanškolski boravak u Kamerunu, Kongu, Nigeriji, Burkini Faso, Ugandi, Tanzaniji, Angoli i Madagaskaru. Stručno obrazovanje u Obali Bjelokosti, Keniji, Južnoj Africi i Kamerunu. Zanimljivi zemljoradnički projekt u tijeku je u Nigeriji. □

Val novoga života u narodu Bangwa u Kamerunu nastao je iz svečanog saveza uzajamne ljubavi koji je Chiara 2000. godine sklopila s dva poglavara plemena, a prionulo mu je tisuće osoba okupljenih na velikoj čistini pred kraljevskom palaćom

DUHOVNOST JEDINSTVA

Osim s teološkog, filozofskog i odgojnog, Pokret se može promatrati i sa psihološkog gledišta. Da bismo se osvrnuli na psihološki vid, potrebno se prisjetiti glavnih točaka naše duhovnosti.

Prva točka - Bog Ljubav.

Temeljna potreba osobe da bude priznata u svom vlastitom identitetu, jedinstvenom i neponovljivom, da se ne smatra brojem niti predmetom, u psihologiji je poznata i priznata.

Ta sigurnost obično dolazi od roditelja, od obitelji, od vrlina, od odgoja. Stoga se osoba osjeća ono što jest, drugaćija od drugih. No sve ovo može postati relativno kad je drugi ne priznaju, ne razumiju, ne poštuju, pa je obuzme osjećaj nevažnosti i depresija.

Otkriće i sigurnost da ju je Bog htio i da je ljubi (da nije prepustena slučaju niti slijepoj sodbini), temelj je za psihološku sigurnost koja daje smisao njezinu životu i svrhu u svijetu.

Samo sigurnost da je Bog ljubav i za nju daje joj snagu opetovanja izlaziti iz sebe te živjeti, ljubiti i stvarati društveno zajedništvo.

Druga točka – vršiti volju Božju.

Zna se da psihološki razvoj osobe (svoga 'ja') polazi od početne faze narcizma (usredotočenosti na same sebe, na vlastite potrebe i užitke), kako bi se potom područje odnosa progresivno širilo (na članove obitelji, zatim u školi i u društvu); a kaže se da bi se trebalo stići do transcendentnog 'ti', nakon prevladavanja posljednje prepreke koja prijeći puno sazrijevanje, a to je vlastito 'ja' (Igor Caruso).

Drugim riječima oslobođiti vlastito 'ja' od svih nutarnjih i vanjskih uvjetovanosti i konačno priznati relativnost vlastitog 'ja' (prestati ga braniti, postavljajući ga u oporbu s Bogom i s drugima)

znači prihvati sebe bez maske kako bismo uskladili vlastitu volju s transcendentnom.

U tome se sastoji savršenstvo i u ljudskom smislu, jer ako je volja Božja ljubiti bližnjega, poistovjetiti se s bližnjim znači upravo prestati braniti svoje 'ja' kako bismo prešli u drugoga i u konačnici u Drugoga ("meni ste učinili").

Rečeno je: "Osobe koje se samoostvaruju uspostavljaju dublje međuljudske odnose od drugih... One su sposobne za veće stapanje, za veću ljubav, za savršeniju identifikaciju, za veće uklanjanje prepreka vlastitog ega nego što se to smatra mogućim kod drugih osoba"¹.

Samo ljubav vodi računa o raznolikosti (ili razlikovanju) čuvajući jednakost i čineći mogućim jedinstvo.

Novost kulture koju je Isus donio sastoji se u preokretu odnosa među pojedincima.

Ako su prije njega uzajamni odnosi bili određeni krvnim vezama, klasnim pripadanjem, posebnim interesima ili samo vanjskim ciljevima, s Isusom svi ovi razlozi gube na vrijednosti jer svaki čovjek postaje svjestan da je transcendentna vrijednost, sve dотle da za druge predstavlja samoga Boga: "Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste" (usp. Mt 25,40).

KARIZMA JEDINSTVA i psihologija

Izvadak iz predavanja Chiare Lubich održanog 26. veljače 1999. na sveučilištu u Malti, a prigodom dodijele počasnog doktorata iz književnosti (psihologije)

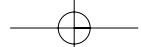
Slijedi Ljubav i uzajamna ljubav.

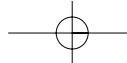
Da je Bog Ljubav i da se njegova volja podudara s ljubavlju, tj. s ljubavlju prema bližnjemu, potvrđuje ne samo Isusov nauk, nego i psihološko iskustvo međuljudskih odnosa: odnos s drugim u kojem nema nasilja niti uvjetovanosti, nego priznavanje i poštivanje njegove osobe kao transcendentnog bića jest "ljubiti kao samoga sebe", jer moja ljubav ne samo da ga potvrđuje u njegovoj različitosti od mene, jednakosti sa mnom, transcendentnosti sa mnom, nego čini da i ja "jesam".

Psihološka važnost ovog dinamizma je očita: uzimajući za primjer najveću mjeru ovog odnosa, ja sam najviše osoba kada slobodno i svjesno potvrđujem drugoga i pod cijenu vlastitog života. Taj dinamizam Isus izražava riječima: "Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi" (Iv 15,13) za druge.

Drugim riječima: nitko nije toliko 'ja', toliko osoba, kao onaj koji nadilazi sebe samoga negirajući se (primjer Isusa, o. Kolbea, Majke Terezije...) kako bi spasio transcendentnost dugoga. To je najizvorniji humanizam koji se može zamisliti i dostići.

**Chiara
Lubich**

Isus raspeti i napušteni.

Psihološki zakon osobnog sazrijevanja definira se i duhovnim zakonom koji je Isus donio: "Tko ljubi svoj život, izgubit će ga. A tko mrzi svoj život na ovome svijetu, sačuvat će ga za život vječni" (Iv 12,25).

U procesu sazrijevanja novi stapanj se ne dosiže bez odvajanja i odricanja od prethodno dostignutog stupnja: odvikavanje djeteta od grudiju je prijelaz koji uključuje patnju, ali je potreban kako bi dijete postalo više čovjek; prihvatanje mlađeg brata uključuje bolni prijelaz iz egoistične pozicije

psihološki smo (a isto tako i duhovno) već mrtvi.

Po Jungu, onaj koji je izrazio najvišu točku uosobljenja do koje čovjek može doći, je upravo Isus, kada na križu vapi: «Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?» (Mk 15,34; Mt 27,46). Budući da tada Bog doživljava iskustvo smrtnog čovjeka, njegova ljudska narav dostiže božansko.

Druge točke duhovnosti jedinstva su: **živjeti Riječ i naslijedovati Mariju**.

U onome koji živi Riječ dolazi do izražaja da je autentična osoba

Marija je slika te lišenosti, osobito u osamljenosti pod križem svoga raspetog Sina kojeg mora izgubiti. No tu beskrajnu prazninu ispunjuju svi sinovi Božji.

I konačno, jedinstvo.

Psihološki nije moguće da pojedinac ima osjećaj za vlastiti identitet, ako ne postoje drugi koji ga priznaju kao subjekt.

Psiholozi svih struja potvrđuju da ljudi imaju potrebu potvrditi jedni druge u njihovom individualnom biću, putem susreta i izvornih kontakata.

Da bismo mogli biti dar drugima, mi imamo potrebu osjećati se drugaćiji i da nas drugi potvrde kao takve.

No, da bismo bili dar, potrebno je uči u zajedništvo.

I u ovome je razlika između tzv. psiholoških skupina i kršćanske zajednice, kako je Isus shvaća. Psihološka skupina sastoji se od pojedinaca koji se udružuju u vidu nekog posebnog cilja (sportski klub, građanska, politička ili vjerska udruga, sindikati, seminari, skupovi...), pa je i njihovo užajamno djelovanje ograničeno zajedničkim interesima, a u drugim vidovima svatko ostaje zatvoren u samoga sebe.

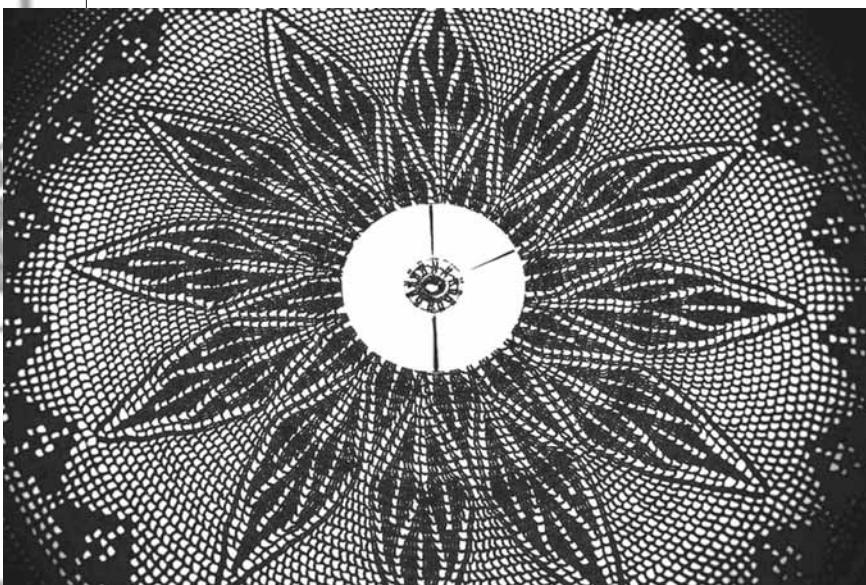
Kršćanska se zajednica ne stvara zbog vanjskih razloga, nego zbog naravi ljubavi koja stvara zajedništvo.

A da je to moguće, potvrđuje nam iskustvo. Da je povod okupljanja zajednice Isusov poziv "Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio... da budu jedno" (usp. Iv 15,12; 17,21) i da je on vjerske naravi, to je očito, ali psihološki su učinci izvanredni: budući da je u odnosu ljubavi prema drugome, svaki se pojedinac ostvaruje kao autentična osoba.

To je ukratko naša duhovnost jedinstva s psihološkog gledišta.

¹ Maslow A. H., Motivazione e personalità, Rim 1973, str. 271-272

Donagoj Šajer

središta pozornosti u fazu socijalizacije, tj. relativizacije samoga sebe kako bi se integriralo s drugima i transcendiralo u "mi".

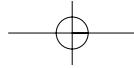
A zna se da svaka psihološka bolest nastaje iz neprihvatanja patnje prijelaza (jer se želi udobno ostati u već poznatoj situaciji), iz straha od novoga i od drugih ljudi u kojima vidimo samo neprijatelje koji nas mogu ograničiti ili lišiti osobnosti.

Kada se odbija zajedništvo kako bi se spasilo vlastito 'ja' (iz straha da se bude sveden na predmet, iskoristen, apsorbiran, progutan od drugih, kako kažu psiholozi),

jednostavna, a budući da je jednostavna, ona je i slobodna, jer svaki oblik navezanosti na sebe ili na stvari narušava naš 'ja', slabiti ga, kako zato što potiče oholost i samodopadnost, tako i zato što gradi onaj "lažni ja" koji psiholozi nazivaju ego.

Čovjekov problem se danas sastoji upravo u potrebi izgradnje cjelebitog 'ja', oslobođajući ga od težnji ega, tj. od svake vrste lakoćnosti i posesivnosti, budući da integralni 'ja' posjeduje onaj tko se zna isprazniti, ušutkati, kako bi se obogatio u zajedništvu s drugima.

A svemu nas tome uči evanđelje.

SVJEDOČANSTVO

*Elmedina i Sanel
Mehmedović
s djecom*

Put ih je preko Zagreba vodio u Jesenice, gdje su bili smješteni u ruševne barake, a potom u Postojnu. Danas sa suprugom Sanelom Mehmedovićem i njihovih dvoje djece opet živi u rodnoj Kalesiji, no sjećanje na Postojnu i na lik Stanka Šuštaršića vrlo je živo, o čemu Elma isto tako živo pripovijeda.

"Sve je to bilo nešto novo, novi ljudi novi jezik. Ni hljeba nije bilo dovoljno, a o kafi se samo pričalo, nismo više znali kako izgleda. I jednom, k'o Bogom dan, dolazi čovjek, stariji, malo povijen. Na prvi pogled vidi se da je rođen u narodu. Pita: 'Jeste svi iz Bosne?'

Odgovaramo: 'Jesmo!'

Vidim ja po govoru da bi mog'o bit' stranac. Ne bih rekla da je Slovenac. Pozdravi se s nama i pita što komu treba, je li netko gladan? Svašta bi mi nešto, al' sramota te reći...

Kaže: 'Ja imam nekih prijatelja

Dina Perkov

'BINGO' mojega života

Kad je 1992. ratni vihor podigao ljude s njihovih ognjišta, sedamnaestogodišnja Elmedina i njezina obitelj iz Kalesije kraj Tuzle utočište su našli u Sloveniji

**Branimir
Kovačević**

koji bi vam mogli pomoći.' Upita me: 'Ideš li u školu?' 'Ne idem', odgovorim. Tad nismo imali pravo na školovanje, a imala sam sedamnaest godina. Rekao je da bi mogao nešto pokrenuti da sva djeca koja su u Postojni krenu u školu.

Mi smo to uzimali kao i sva druga obećanja... pa Bože što bude!

I stvarno, nakon par mjeseci stiže poziv da se oni koji žele mogu upisati u školu, u okvirima

redovitog slovenskog školskog programa. To donosi nove probleme. Treba se obući, knjige nemamo, pribor nemamo, nemamo ništa...

Tada su sa Stankom došli Talijani, a ja se zapitala: 'Bože, kako su svi ovi ljudi jednaki?'

Stanko me tada upitao bi li prihvatile da se on i njegova supruga Anica zauzmu za moje školovanje i da pomažu moju familiju. Rekao je da sam mu draga i da bi oni željeli pomoći mojoj familiji,

da budemo dio njihove obitelji.

Odgovorila sam da moram popričati s mamom. Iznenadio me je rekavši da kad prvi put vidi osobu, o njoj stječe dojam kakva je i da misli kao moja familija može ući u njegovu. Meni ništa nije bilo jasno. Tada nisam znala što znači Pokret fokolara, a do tada se oni još nisu ni predstavili tako. Rekao je da ima dosta prijatelja, da bi volio kad bismo se družili s njima, jer misli da bi to bio pravi put za nas.

U to vrijeme svašta se dešavalo, ljudi su krali, a mi smo surađivali. Dolazili su konvoji s hranom pa se to onda dijelilo. Imao je povjerenje u mene, a i ja u njega. On je školovao mene i moju sestru i brata, odijevao nas i sve sve..."

Prvi Elmin susret s Pokretom fokolara dogodio se u Ljubljani. "Samo je došao i rekao: 'Spakuj se na brzinu, idemo u Ljubljano na jedan susret!'

Nije nas bilo puno, oko pedeset. Ali tad je krenulo aktivno, pa je došao Bohinj, Kranj, Rim...

Prije susreta sam ga upitala: 'Pa dobro, čika Stanko, što ja trebam da govorim?' A on meni: 'Sve ono što osjećaš. Ispričaj što si doživjela i što bi željela drugom narodu koji prolazi isto što i ti.' Sjeli smo. Ljudi me nešto pitanju, a ja sramežljiva djevojčica...

Zadnji put smo ga vidjeli prije deset godina kad smo pošli na Bohinj. Rekli su mi da je bolestan, na postelji. Ušli smo u kuću. Anica nas je lijepo dočekala, ali sve je bilo pusto. Sjela sam na jednu fotelju, ali kažu mi da se ustanem, da je to njegova fotelja i da nitko drugi na njoj ne sjedi. Sjećam se dobro tog trenutka. Ustanem sa te fotelje, kad mi netko iza leđa govori: 'Sjedi, ti imas počasno mjesto na mojoj fotelji!'

Bio je sav zatečen. Jedva je govorio... Pitao nas je za prilike u Bosni. Rekao je da više ne može dolaziti, da je na izmaku snaga, ali preporučio je svoje prijatelje, koji su naši zajednički prijatelji. I stvarno se ispostavilo da je naša suradnja besprijekorna i ako Bog da, mislim da će tako uvijek biti!

Uistinu mi je drago da sam od dva milijuna izbjeglica, koliko ih je bilo, upravo ja imala sreću da sretnem tog čovjeka. Mislim da je

to 'bingo' mojeg života! Mnogi su imali kojekakvih loših iskustava, a ja ih stvarno nisam imala. Valjda je taj Stanko od Boga bio poslan da nas usmjeri na pravi put. Jednim dijelom mi je bio i kao roditelj! Zauzeo je dobar dio mog života. Možda i najljepše godine.

Chiara je pokrenula taj pokret i ono što ona znači drugima meni je Stanko. Nju nisam poznavala, a on mi je predstavio taj svijet. Uputio me, dao mi upoznati tako divne ljude.

Željela bih u Kalesiji uraditi ono što je on za mene uradio!

svi su mi isti. Što bih poželjela sebi, to želim svima.

Ja kažem, dijalog je to što rješava svaki problem, i trebalo bi tako! Isto tako dijalog je to što nas povezuje."

Elmedinin suprug Sanel ratne je godine proveo u uniformi.

"Kad smo se vjenčali, dobili smo poziv na susret u Bohinju. Elma je govorila da podemo tamo, ali ja sam bio u ratu i meni ništa više nije bilo normalno. Tamo će biti ljudi različitih nacija, a rat je donio ono što je donio... Muslimani na jednoj strani Srbi na drugoj, Hrvati na

*Fokolarin u braku
Stanko Šuštaršić iz
Postojne sa svojim
mladim
prijateljima,
izbjeglicama
iz Bosne i
Hercegovine*

arhiv Novi svet

Evo ovu kafu, možemo svi sami piti, ali nije poanta u tome, nego otvoriti dušu i svi zajedno tu kafu piti. Nije poanta da samo ja imam, nego da imamo svi!

Sada zbog obaveza nismo u prilici aktivnije posjećivati susrete, ali svoje srce šaljem tamu. Isto tako znam da je vaše srce sa mnom, s mojom porodicom. Koga god da nanovo upoznam,

trećoj... Ha'j da vidim i to! Da l' to može postojat' više, mada mi je izgledalo nemoguće.

I kad sam došao gore, onda sam shvatio da postoje ljudi koji ne razmišljavaju isto kao oni koji su napravili to zlo. Poslije smo nastavili susrete u Sloveniji, u Italiji, a najčešće se susrećemo u Sarajevu. Ako Bog da, nastaviti ćemo tako i dalje."

□

SVJEDOČanstvo

Paolo Palmarini:
"Bog govori
preko nas kad
smo u ljubavi..."

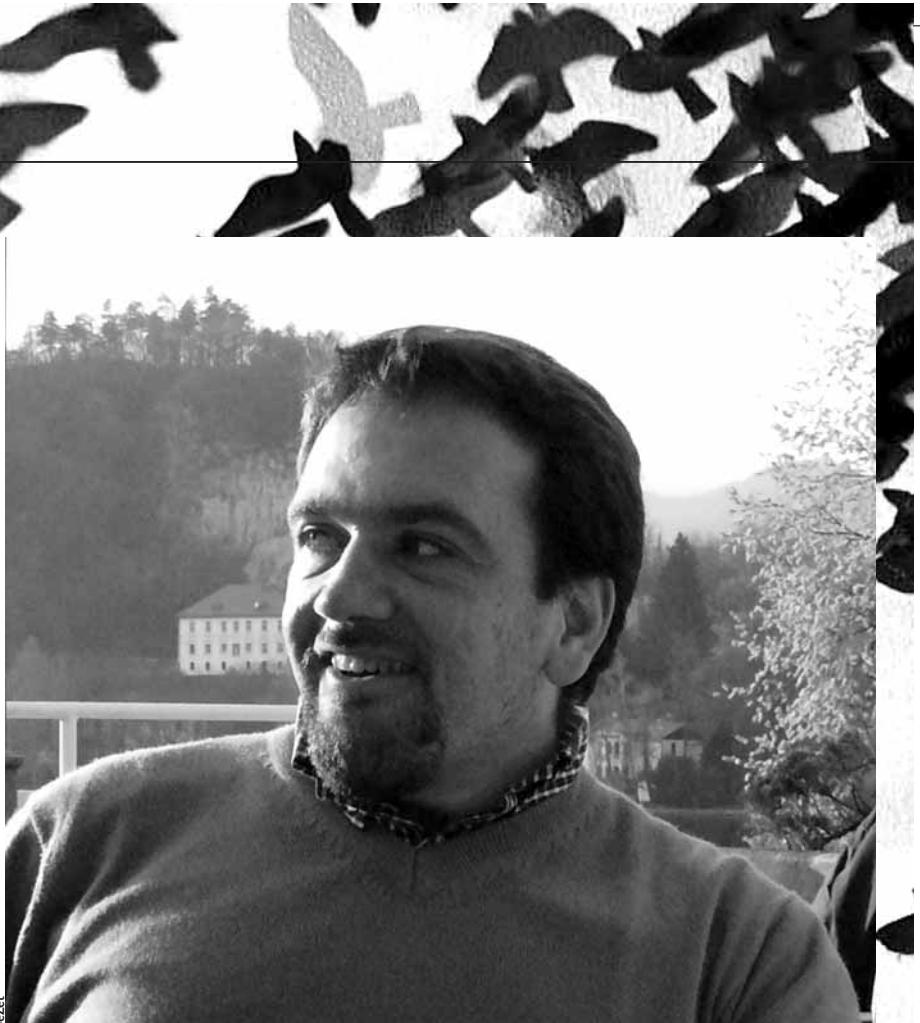
*Na pitanja mladića
o smislu patnje
odgovorio je Bog,
pozvavši ga da živi
za obitelj čovječanstva
– u Zagrebu*

Roden sam i odrastao u malom mjestu Marino kraj Rima, kao treće dijete u obitelji. Kad sam imao trinaest godina, mama se razboljela. Dane je provodila u postelji s visokom temperaturom. Tri puta tjedno odlazila je na dijalizu, postupno izgubila vid, pa je trebala stalnu pomoć. Morao sam na brzinu odrasti. Budući da su tata, brat i sestra radili, ja sam preuzeo kuhanje, pospremanje i ostale kućne poslove. No uskoro mi se pojavilo i pitanje: Zašto sve to? Počeo sam gubiti kontakt s Bogom, živeći pod teretom sudsbine.

Kad sam navršio 16 godina, želio sam promijeniti svijet. Moj brat me tada pozvao na Genfest, veliku manifestaciju mladih Pokreta fokolara. Na pozornici je bio veliki natpis "Izgradimo zajedno ujedinjeni svijet". Dirnule su me pjesme, koreografije i iskustva. Iz svega sam shvatio da se svijet može mijenjati, ali to može učiniti samo Bog, Bog koji me ljubi. To nije bio samo natpis na pozornici, nego živa stvarnost. Imao sam osjećaj da osobno poznam sve te mlade i u glavi mi je ostala samo jedna poruka: na ljubav Božju odgovara se našom ljubavlju – ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Ali gdje? Kod kuće sam već pomagao u svim poslovima, no mogu to činiti još bolje, a zatim pogledati i izvan kuće. Počeo sam posjećivati susjedu koju su svi izbjegavali i pomagati joj na vrtu, a ona mi je poklanjala svježa jaja i povrće.

Sve više sam otkrivao ljepotu

BeZet

**Paolo
Palmarini**

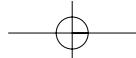
GODINE radosti

življenog Evandelja i zajedništva.

Prigodom dana grada s prijateljima iz Pokreta organizirali smo sakupljanje novčanih priloga za Bangladeš, pogoden jakim uraganom. Netko od nas trebao je ispred štanda šetati s velikim natpisom. Ponudio sam se, iako me je bilo stid. Što ako naiđu moji kolege? Dogodilo se upravo to. Na kraju dana primijetim da idu prema meni. Htio sam nestati ili se zakloniti iza transparenta. "Ako si odlučio ljubiti, ne možeš sada uzmicati, a nadasve se nemaš razloga stidjeti", navirale su mi misli ohrabrenja. Mirno sam sačekao kolege. Na moje veliko iznenađenje sa zanimanjem su slušali o našoj akciji i odluci da se na ovakav način uključimo u proslavu dana grada.

Drugom prilikom našao sam se na Marijopoliju. Trebali smo sami

skrbiti za boravak i kuhati za oko 80 mladih. Kako sam imao dosta kulinarског iskustva, ponudio sam se da kuham. Ostali smo zajedno sedam dana. Jedan mladić i ja kuhalili smo četiri dana uzastopno, pripremajući doručak, ručak i večeru. Osjećao sam Božju blizinu i poticaj da ljubim kao nikada do tada. Jedan mladi redovnik, sudionik Marijopolija, ostao je u dvorani prati pod. Odlučio sam mu pomoći, iako sam bio umoran od svog posla. Zajedno smo brzo završili. Kasnije sam saznao da je želio napustiti redovništvo, no vidjevši me u stalnom darivanju i dirnut mojom ljubavlju, razmislio je i odlučio ostati. Bilo mi je veliko otkriće spoznati da Bog govori preko nas kad smo u ljubavi i poželio sam mu ostaviti što više prostora u sebi.

Kako je rastao moj odnos s Bogom, tako sam više i bolje upoznavao i srce Pokreta - fokolar, zajednicu osoba u djevičanstvu i u braku koji nastoje živjeti po uzoru na Nazaretsku obitelj i međusobnom ljubavlju zaslužiti prisutnost Isusa među njima. Upravo me Isus poticao da dam u zajedništvo što sam imao: vrijeme, novac, snage, ideje, potrebe... U meni je sve više raslo uvjerenje da me Bog želi sasvim za sebe, u fokolaru. Dok sam jednom namještao krevet bratu, osjetio sam poziv da tako ljubim uvijek, cijelog života – Isusa u bližnjima. S velikim ganućem sam kleknuo i ponovio Mu svoje Da, uvjeren da ne mogu biti sretniji nego što jesam.

Prošle su četiri godine do konkretnе mogućnosti da otpuštem, jer su se u međuvremenu moja sestra i brat vjenčali, a ja sam studirao i pomagao kod kuće. Onda se mokino zdravljivo pogoršalo i morali su joj amputirati nogu. Gomilale su se po teškoće oko mojeg odlaska od kuće. Situacija je bila teška: mama na kolicima, trebala je pomoći, tata je radio, a moj studij je sporo napredovao. Opet mi se pojavilo pitanje: Pa gdje je Bog? Jednog dana na misi, shvatio sam: "Ako pšenično zrno ne umre..." Shvatio sam da se ja moram promijeniti i da sam morao proći onu hladnoću sumnje kako bih porastao.

Sada sam se osjećao spremnim, preostalo je još samo reći mojima, jer ništa nisu znali. Nedostajalo mi je hrabrosti... no fokolarini su obećali moliti za mene. Dogovorili smo se da to bude jedne nedjelje u proljeće. Odjednom mi je na um došla misao iz Evangelijske: "Na tvoju Riječ, bacit ću mrežu". Tu mi je rečenicu dala Chiara odgovorivši na moje pismo u kojem sam joj pisao da se pripremam za ulazak u fokolar.

Povjerovao sam u riječ jedinstva više nego u svoju i ispričao roditeljima o odluci da se darujem Bogu. Iako su bili vjernici, kao da im se srce raspuklo, smatrali su da su sa mnom negdje pogriješili. Prva reakcija bila je šutnja. Kako su dani prolazili, uspio sam im ispričati sve što sam osjećao, pokazati im koliko je njihova ljubav prema meni doprinijela mom pozivu. Uvjerojatno sam ih da dodu na Marijapoli, koji je trajao četiri dana, kako bi bolje upoznali fokolarine.

Dosli su samo na jedan dan, i to baš kada je bila prisutna Gioisi, jedna od prvih Chiarinih sljedbenica. Kada je čula za situaciju, Gioisi je došla ručati s nama. Sjela je za naš stol, između mame i tate. Pričala im je o svojim roditeljima, kako ih je ljubila i nakon ulaska u fokolar, kako su je i oni podržavali. Dok je pričala, držala je ruku moje mame, gledajući tatu, koji se ganuo – on kojemu suze nikada ne poteku! Nije ih

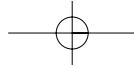
znao objasniti, rekao je da to nisu suze boli, nego neobjašnjive radosti. Mislim da su bile plod one Isusove rečenice: "Jaram je moj sladak i breme je moje lako". Zatim ih je Giosi pozvala u dvoranu: "Ja moram govoriti, a vi ćete mi pomoći budete li sjedili u prvom redu i pozorno slušali". Tada sam naučio da svjetlo trebamo ne samo dati, nego i postaviti braću u situaciju da ljube, jer svjetlo dolazi kada ljubimo (*Tko me ljubi, njemu ću se očitovati*). To je bilo u svibnju 1994., a 2. rujna sam ušao u fokolar. Dva mjeseca kasnije otpotovao sam u Loppiano, na formaciju koju prolaze svi fokolarini. Kasnije sam bio u Švicarskoj, pa u fokolaru u Rimu, u Genovi i sada u Zagrebu.

Prošlo je 15 godina ispunjenih pravom radošću. Doživio sam koliko je istinito Isusovo obećanje: "Primit ćete stostruko", jer puno sam više ljubavi primio nego što sam nastojao dati. □

Paolo sa dva prijatelja GEN3 na Kninskoj tvrđavi u travnju ove godine priprema susret djece iz raznih gradova

Dina Perkov

AKTUALNO

Posljedice tajfuna
Ketsana koji se
svojom razornom
snagom
obrušio na
metropolitansko
područje Manile
26. rujna

Jose Aranas

Strah, nervozna, panika i tjeskoba zavladali su mislima i srcima mnogih Filipinaca kad se tajfun Ketsana svojom razornom snagom obrušio na metropolitansko područje Manile. Meteorolozi su tada upozorili mnogobrojne stanovnike da odu na sigurnija područja, na višim nadmorskim visinama, zbog približavanja drugog, još snažnijeg tajfuna Parma koji je sa sobom donosio vjetrove brzine 195 km na sat, s mogućim naletima brzine i do 230 km na sat. CNN-ova meteorologinja Maria Ramos je iznijela bojazan kako bi drugi tajfun mogao donijeti nove kiše i iznova pogoditi one čiji su domovi već uništeni. Ljudi su na radiju i televiziji pratili izvještaje filipinskog državnog hidrometeorološkog zavoda (PAGASA). U molitvi punoj strepnje svi su čekali prolazak nove oluje. Dva supertajfuna u samo tjedan dana! U mislima su im bili prizori iz filmova "Armagedon", "Duboki udar" i "Dan poslije sutra". U mnogim crkvama, koje su već služile kao prihvatilišta i koordinacijski centri za humanitarne akcije, održavana

DUGA NADE nakon oluje

Tajfun Ketsana donio je pustoš metropolitanskom području Manile i obližnjim regijama, ali i potaknuo mnoge plemenite reakcije

su bdijenja i molitve. Uslijedio je kolektivni uzdah olakšanja kad je PAGASA-in dužnosnik objavio da je uragan oslabio i da će stići do kopna na najsjevernijoj točki otoka Luzon. Ljudi su plakali od sreće kad je oglašen znak za prestanak opasnosti od oluje na metropolitanskom području Manile i okolnih regija pogodjenih nedavnim poplavama koje su uslijedile nakon katastrofnog udara tajfuna. Napokon se moglo nastaviti s humanitarnim akcijama i operacijama spašavanja koje su morale biti obustavljene zbog najavljenе oluje. Već su se prepričavale priče o junaštvu pojedincata, poput one o vojniku koji je spasio dvadeset stanovnika jednog naselja na obali jezera Laguna, a

onda su ga odnijele snažne vodene struje, ili one o osamnaestogodišnjem građevinskom radniku iz Quezon Cityja na kojega se srušilo drvo i ubilo ga nakon što je spasio tridesetero ljudi, uključujući jednu bebu i njezinu majku.

Lito Bulan, koordinator projekta izgradnje socijalnog naselja Pokreta fokolara u četvrti Batasan Hills u Quezon Cityju, *Sulyap ng Pagasa* ("Tračak nade"), reagirao je već dan nakon što je 26. rujna tajfun Ketsana pogodio metropolitansko područje Manile. Bilo je pogodeno oko tri tisuće osoba samo na području provedbe projekta. Ispričao je: "Prva osoba koju smo sreli bila je jedna starica. Odmah nam je kroz suze rekla da joj je kuća uništena u poplavi. Na

pitanje gdje su njezini, odgovorila je: 'Još su ovdje, pod ruševinama'. Potapšao sam je po ramenu nastojeći je ohrabriti: 'Pokušajmo ne izgubiti nadu', rekao sam joj pre davši joj kanistar s oko četiri litre pitke vode i vrećicu namirnica. Naišli smo i na jednog četverogodišnjeg dječaka. Pokazao nam je mjesto na kojem je prije poplave stajala njegova kuća. Brzo je zgradio limenku mlijeka koju smo mu pružili. Upitao sam ga gdje mu je otac, a on je prstom pokazao na muškarca koji je upravo donosio vodu s obližnje pumpe. Kad sam ga upitao za majku, dječak je odgovorio: 'Odnijela ju je voda, kao i našu kuću'."

Šezdesetak je volontera pristiglo na područje projekta *Sulyap ng Pagasa* kako bi pružilo pomoć i svi su sa sobom ponijeli više od šezdeset priča tuge i nade.

Doista, ovaj su događaj svi dočekali nespremni. Tajfun Ketsana donio je pustoš metropolitanskom području Manile i obližnjim regijama. Širile su se priče o smrti, o ljudima koji su morali napustiti svoje domove te su jedva izbjegli smrti. Ljudi su se prisjećali priče o Noinoj arci iz Starog zavjeta i prizora masovnog uništenja iz Knjige otkrivenja, dok je voda odnosila automobile, a ljudi ostajali zarobljeni na cestama i mostovima. Lokalne vlasti bile su posve bespomoćne i nepripravne. Nevladine organizacije i privatne tvrtke, primjerice velike TV-mreže ABS-CBN, SAGIP Kapamilya i GMA Kapuso, organizirale su televizijske maratone i humanitarne akcije. Tih dana bilo bi lako prepustiti se strahu i očaju, da tračak nade nisu unosili mnogobrojni ljudi koji su došli ponuditi svoje vrijeme, novac i druga dobra kako bi pomogli onima koje je tako strašno pogodila ova katastrofa ogromnih razmjera. Zatim je ponovno zavladao strah, jer su stigle vijesti da će još jedan

"supertajfun" pogoditi Filipinski arhipelag. Krivnja za situaciju svaljena je na klimatske promjene i nedostatak planiranja, budući da su stručnjaci već sedamdesetih godina prošlog stoljeća predviđeli da bi moglo doći do ovakve situacije. Citirajući tvrdnju Isaaca Newtona, jedan je novinar u članku objavljenom na internetskoj stranici postaje GMAnewTV pod naslovom *Dobrota stranaca usred velikog potopa* napisao da svakoj akciji slijedi jednak, suprotna reakcija, pa je tako i ovaj tragičan događaj potaknuo mnoge

vidjelo ono najbolje u ljudima. Opisao je kako su njega i druge žrtve poplave nepoznati ljudi primili u svoje domove. Ponekad su potrebne takve tragedije da nas prisile da skinemo maske, prevladamo predrasude i otvorimo srca putovima bratstva. Neki su možda ove događaje protumačili kao Božju kaznu, no da su odgovorni uzeli u obzir upozorenja o ispravnoj izgradnji kuća i vodovoda, gnjev prirode mogao je biti ublažen.

Također, ovi su događaji potaknuli sve da posegnu za telefonima

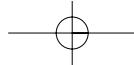
Bilo bi lako prepustiti se strahu i očaju, da tračak nade nisu unosili mnogobrojni ljudi koji su došli ponuditi svoje vrijeme, novac i druga dobra kako bi pomogli onima koje je tako strašno pogodila ova katastrofa ogromnih razmjera.

(3) arhiv New City

plemenite reakcije'. Tako je, primjerice, vlada spriječila rast cijena osnovnih potrepština, omogućila brzo dobivanje zajmova za obnovu kuća, itd. Proizvođači automobila Toyota i Kia ponudili su popust za automobilske popravke, mobilni operateri snizili su cijene svojih usluga, a nabranjem velikodusnih poteza struktura vlasti i privatnog sektora ispunile bi se stranice i stranice. Kako je napisao Mark Mereunas, ovakvi tragični trenuci izvuku na

kako bi iskazali ljubav i potporu svojim najbližima, prijateljima, pa čak i strancima. Na kraju, čovjek shvati da je u životu najvažnije njegovanje istinskih odnosa. Prijatelj koji je pomagao žrtvama poplave ispričao je sljedeće: "Imao sam toliko mnogo briga i želja u životu. A jedan čovjek plivao je kroz poplavne vode tražeći svoju obitelj i sve što je tražio od Boga bila je snaga – snaga kako bi mogao nastaviti tražiti svoju obitelj u poplavi. Molio je samo za

DUGA NADE NAKON OLUJE

snagu, a ostalo će učiniti sam!"

"Ljudi pokušavaju nastaviti živjeti", kaže Lito Bulan i nastavlja: "Razmišljamo kako im pomoći da obnove svoje kuće uz pomoć ostataka cigli, crijeva, šperploče, itd. Obratila nam se jedna majka i upitala nas: 'Što će biti kad počne nastava? Nemamo knjige, olovke ni druge potrepštine.' Ogromna je i potreba za psihološkom i fizičkom oporav-

novno izlazi sunce, tako i ovdje postoje tračci nade. Možemo provesti u praksi ono što smo naučili za ovih tragičnih trenutaka, dok pomažemo jedni drugima u oporavku i obnovi, te se možemo bolje pripremiti na oluje koje će neizbjegno opet pogoditi ovu regiju i čije će posljedice, zbog klimatskih promjena, biti još jače. Možda je najvažnija pouka koju možemo izvući iz ove

bogati ni siromašni, voda je svima odnijela dragocjeni imetak. Ova nasa je tragedija naučila da u svijetu koji juri za tehnološkim napretkom i materijalnim dobrima ne možemo živjeti jedni bez drugih, te da naš opstanak ovisi o istinskoj ljubavi koju gajimo jedni prema drugima.

U noći s drugog na treći listopada, s upaljenim radioprijemnicima tjeskobno smo očekivali udar drugog "supertajfuna" Parma, s nadom da neće opet pogoditi već stradala područja. Tada je PAGASA-in dužnosnik Nathaniel Cruz objavio prestanak opasnosti za metropolitansko područje Manile, budući da je u zoru trećeg listopada tajfun oslabio i skrenuo s dotadašnjeg puta. Prethodne noći teška bolesnica javila se u emisiju radija DZMM. Gorko je plakala jer ništa nije mogla učiniti za tu situaciju. Voditelj emisije, dominikanski trećoredac brat Jun Banaag, uvjerio ju je da zapravo može mnogo učiniti: ponuditi svoje suze i molitve Bogu, zamoliti Ga da odvrti tajfun i poštodi zemlju nove katastrofe. Brat Jun cijelu je noć puštao nadahnute pjesme kako bi utješio ljudi, posebno one u evakuacijskim prihvavnim centrima. Doista su molitve te bolesne gospode, kao i molitve svih nas, bile uslišane. Zaista možemo zahvaliti Bogu što smo još živi i što zajedno radimo nakon ovih uragana. Bog doista izvršava svoje obećanje o dugi nade nakon oluje.

1 Mark Mweuenas, GMANews.TV, 1.X.2009.

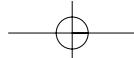
arhiv New City

Nakon prolaska tajfuna Ketsana više od milijun osoba ostalo je bez doma. Potrebne su hitne i dugoročne mjere kako bi se pomoglo naciji u šoku.

kom." No potrebno je i štošta drugo: zbrinjavanje stanovništva, te obnova i ponovno useljavanje kuća oko tri tisuće ljudi, i to samo na području u neposrednoj blizini projekta Sulyap Pokreta fokolara. Lito i prijatelji članovi Pokreta hrane dvije tisuće ljudi. No valja imati na umu još više od tri milijuna pogodenih, te više od milijun osoba koje su ostale bez doma. Potrebne su hitne i dugoročne mjere nakon humanitarnih akcija koje su u tijeku, kako bi se pomoglo naciji u šoku. No kao što nakon svake oluje po-

situacije svijest da moramo cijeniti odnos sa svakim čovjekom te svojim životima dati smisao povezujući se s drugima. Vjerujem da je to ono što svatko najviše želi, više nego imati lijepu kuću, dobar auto ili najnovije tehnološke izume. U ovoj tragediji nitko nije bio pošteđen, ni

Čitatelji koji bi željeli makar i malim novčanim prilogom pomoći unesrećenim stanovnicima Filipina, mogu to učiniti uplatom na žiro račun Pokreta fokolara br. 2360000-1101456527, poziv na broj 9876, svrha "Pomoć Filipinima".

MLADI

Mudrost, kao jedan od darova Duha Svetoga, uvijek mi se svjđala. Jedan od načina kako dolazimo do mudrosti je i učenje, rekla je Chiara. Zato sam uvijek nastojala što bolje pratiti predavanja na medicinskom fakultetu, gdje sam studirala, kako bih mogla razumjeti što više.

Sredinom prošle godine otkrila sam još jedan izvor mudrosti.

Imala sam još samo jedan ispit do završetka studija i cijeli plan kada diplomirati, zaposliti se i, naravno, kako provesti ljeto. Iako sam trebala polagati kod vrlo zahtjevnog profesora koji i po nekoliko puta vraća studente, mislila sam da je ipak najvažnije dobro naučiti i da mi ispit neće predstavljati nikakav problem. No nije bilo tako. Tada je zapravo počelo moje otkrivanje mudrosti na posve nov način.

I mene je profesor vraćao mjesecima, ljubazno mi govoreci da još ne znam dovoljno dobro. Nisam znala što napraviti da bih mu odgovorila onako kako on to želi.

Moji prijatelji s fakulteta za to su vrijeme dali po nekoliko ispita i uživali u svojim studentskim danima, dok sam se ja mučila s ovim. Prije svakog ispita dobivala sam puno SMS poruka ohrabrenja, no nisam prolazila.

Bio je to za mene stvarno susret s Isusom Napuštenim koji me učio drugačijoj mudrosti od one koju sam poznavala. On koji se u napuštenosti na križu poistovjetio sa svakom boli, pozivao me da Ga prepoznam i opet izaberem u toj bolnoj situaciji. Kad sam to učinila, sve mi je postalo lakše.

Sjećam se dana kad su moji prijatelji diplomirali, a ja pala ispit po tko zna koji put. Iako sam bila tužna, te sam večeri išla slaviti s njima. Nastojala sam

Slavica Zubčić.
"Polako počinjem razumjeti zadnju lekciju na fakultetu..."

Dina Perkov

PUT do mudrosti

sudjelovati u njihovom veselju, iako to još nije bila i moja fešta.

Nekoliko mjeseci kasnije konično sam i ja položila taj ispit. Polako počinjem razumjeti tu zadnju lekciju na fakultetu koju sam zapravo dobila od Isusa. Sad puno bolje razumijem ljude u poteškoćama, osobito ispitnim, koje prije nisam baš shvaćala.

Nadam se da sam time dobila dodatno strpljenje koje je tako važno u mom poslu.

Sada stažiram u bolnici. Jako mi se svđa medicina, kao i sva najnovija otkrića o kojima slušamo svakoga dana, a po kojima je ljudima moguće odmah pomoći.

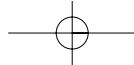
Iznenađila sam se kad sam vidjela da to u praksi i nije baš tako. Ljudi su uglavnom jako bolesni, i to ne samo od jedne bolesti, a liječenje je dugotrajno i iscrpljujuće. I cijeli timovi

liječnika ponekad ne znaju što učiniti, pa se pitam kako u svemu tome mogu pomoći ja, obična stažistica?

Otkrila sam da je i ovdje cijela mudrost u nastojanju da ljubim. A to primjerice znači potruditi se pričati glasnije s nekim tko ne čuje, dohvatiči čašu neprekonom, objasniti nešto nekome, itd., pokušati to učiniti što bolje mogu u tom trenutku. Jednom sam uzimala podatke od vrlo stare gospođe i trebalo mi je dosta vremena da saznam kakve sve tablete koristi. Neki kolege su mi govorili da to nije važno jer je ionako jako stara. Ali ipak sam osjećala da trebam biti strpljiva. Na kraju se ispostavilo da su joj ti lijekovi bili neophodni.

Možda sada ne radim nekakvu veliku znanost s kakvom sam bila fascinirana na fakultetu, ali polako otkrivam jednu novu!

Slavica
Zubčić

MLADI

Da bismo u buci raspoznali glas savjesti i mogli donositi odluke koje su u skladu s temeljnim odabirom, potreban nam je 'zvučnik' koji će pojačati što je ispravno, iako se to ne reklamira

Borovi su bili okupani suncem, svjetlucavi su potoci vijugali padajući u malenim slapovima, tratinčice, drugo cvijeće i nebo radovali su se ljetu, no još je jača bila vizija da ispod svega stvorenoga stoji jedno sunce. Mislim da sam na neki način vidjela kako Bog podržava, podupire sve.

Potok se ulijevao u jezero, iz ljubavi. Bor se uzdizao pokraj drugog bora, iz ljubavi.¹

Gоворили smo o putu svake osobe, o odabirima koje svatko treba učiniti. Odgovornost za ono što činimo, za naše odabire, je osobna.

Bog nas je stvorio slobodne i on zna da ne bismo bili sretni niti ostvareni kad bi netko drugi odabirao umjesto nas, makar to bilo za naše dobro. To ne čini ni Bog, koji bi sigurno mogao, pa ne može učiniti ni netko drugi.

No istina je i to da je svaka osoba stvorena na dar, u odnosu, pa se ostvaruje samo kada je s

OSOBNI, ali ne samotnički odabiri

**Francesco
Chatel**

drugima. To što je u odnosu mora se izraziti i u odabirima koji nam mogu izgledati osobni.

U uvodnim rečenicama Chiare Lubich istaknuto je da je čak i u prirodu utisnut isti onaj zakon koji regulira Božji život: uzajamna ljubav. Tim više je to zakon za nas. No postoji velika razlika: stabla, cvijeće, potoci... poštuju taj zakon ne zato što su ga odabrali, nego jer su tako stvoreni. Samo ljudsko stvorenje, kao što smo vidjeli, ima mogućnost slobodno odabrati.

Stoga, ako primjerice mravi surađuju zato što poznaju samo taj oblik života, mi možemo odabrat i misliti samo na sebe, odabrat da ostanemo sami, iako smo stvoreni upravo zato da živimo zajedno.

No ako dobro pogledamo, takav odabir (koji nas ne vodi prema našem cilju – ostvarenim osobama) često je više bijeg nego odluka.

Mi smo naime uvjetovani 'sjenama', društvenim pritiscima; zbumjeni smo mnoštvom glaso-

va koji nas vode da zaboravimo naš 'zemljovid'. Sve to utječe na naše slobodno razmišljanje i odabir. Da bismo u svoj buci raspoznali glas savjesti i mogli donositi odluke koje su u skladu s temeljnim odabirom, potreban nam je 'zvučnik' koji će pojačati što je ispravno, iako se to ne reklamira; reflektor koji će bolje osvijetliti dio puta koji želimo prijeći.

Glas savjesti, glas Božji (za one koji vjeruju) pojačan je i osvijetljen sučeljavanjem s drugima, onom mističnom, ali

stvarnom prisutnošću koju smo spomenuli, Isusa među onima koji ljube. Upravo će nam On pomoći da dobro razumijemo, da dobro odaberemo i održimo odluku. On je naše svjetlo i naša snaga.

Taj će nam stav pomoći prevladati i poteškoću koja je danas vrlo česta. U našim odabirima, naime, često smo se skloni poнашati kao da su to 'testovi': ako uspijemo odlučiti dobro i učiniti dobro, onda je OK; inače smo promašeni. Tako se možemo bojati i malih odabira ili dopustiti da nas previše veličaju kada uspijemo, a suviše se obeshrabriti kada ne uspijemo.

Pravi odnos s drugima – tj. užajamna ljubav – omogućuje nam da se oslobodimo manje 'testova' i pomaže gledati izvan sebe.

Tada će moje djelovanje biti potaknuto ljubavlju prema drugima, a ne pokazivanjem i nastojanjem da dostignem svoj cilj. To će ukloniti i stres koji neminovno nosimo sa sobom kad se trebamo suočiti s teškim trenutcima. Sjećam se, primjerice, ogromne teškoće uzrokovane mojom stidljivošću, kad bih trebao ići na ispit, a još i danas me to prati svaki put kad moram govoriti u javnosti. Riješio sam tu poteškoću ne postavivši se kao 'ispitanik', nego kao osoba koja ide ljubiti profesora, a kasnije ljubiti onoga tko me sluša. Ljubav tjera strah... a uz to mi je pomogla i uspešno položiti ispite!

Kad više ne budemo pretjera-no zaokupljeni samima sobom, otkrit ćemo da prvo pitanje koje trebamo postaviti pred jednim odabirom neće biti: "Što mi se isplati, u čemu se ostvarujem?", nego: "Što će mi pomoći da potom mogu pomagati drugima? Što je ispravno za druge?

Tko je u najvećoj potrebi?"

To je promjena mentaliteta: gledati na 'mi' više nego na 'ja' i otkriti novi redoslijed prioriteta. U slučaju sumnje što učiniti, primjerice, ljubav će nas potaknuti ne samo na to da učinimo nešto 'ispravno', nego da damo prednost onome tko je potrebitiji, tko je slabiji, tko očekuje od nas odgovor ljubavi.

Veliko iznenadenje će na kraju biti u tome što smo prividno odstranili naše 'ja' u odabirima, a otkrit ćemo da smo postali snažniji, da smo više ono što jesmo, s više samopouzdanja. Ništa nas toliko ne ostvaruje i ne čini slobodnima koliko ljubav! □

1 C. Lubich, cit. iz F.Ciardi, u Nuova umanita' XXVIII (2006/2), br. 164, str 173,178.

Uvijek govorиш o prednostima zajedničkog hoda, ali zar ne misliš da postoje i nedostatci?

Naravno! Prednosti smo više puta istaknuli i možemo ih sažeti u činjenici da je zajednički hod laganiji i sigurniji. Ima i nedostataka, opažamo ih više puta: prijatelj na putovanju može nas povesti na krivi put, može se osloniti na nas i usporiti hod, može nas zbuniti ili uzrujati.

No, barem iz mojeg dugogodišnjeg iskustva, daleko je više prednosti, a i nedostatci nam mogu pomoći da rastemo u sposobnosti da ljubimo.

Da bih ljubio, trebam se darivati, a to znači i izgubiti svoje ideje da bih prihvatio ideje drugih. Zašto je na kraju često rezultat takav da se osjećam sam i beznađan? U redu je izgubiti da bismo našli nešto bolje; ali ako potom ne nadem ništa, izgleda mi pomalo beskorisno i negativno, zar ne?

Ne mislim da obavezno moramo izgubiti vlastite ideje kako bismo prihvatali ideje drugih. Ljubav prema svima treba nas učiniti sposobnima da upoznamo i poštujemo ideje drugih i da idejama koje nam se čine vrijedne doprinesemo općem dobru. No ako odustanem od jedne moje ispravne ideje da bih prihvatio drugu koja nije ispravna, ne činim dobro ni sebi ni drugima.

Druga je stvar ako se uključimo u onaj naum ljubavi koji obuhvaća sve stvoreno, kao što piše u uvodnim rečenicama ovoga poglavlja: u uzajamnu ljubav.

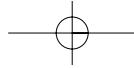
Kada se savjetujem s drugima koji sa mnom žele živjeti užajamno darivanje, interes svih je zajedno pronaći najbolju ideju ili rješenje. Stoga je ispravno izgubiti svoju ideju, ali ne zato da je zamijenim s idejom drugoga, nego da bih je obogaćio doprinosom svih. Zato ću ostaviti svoju ideju za ideju koja će proizići iz zajedništva: blistaviju, jasniju, sigurniju. A u toj ću ideji pronaći i svoju, još ljepšu.

Što učiniti kada ja mislim na sve, a poslije nitko ne misli na mene?

Iz iskustva ti mogu reći da se to ne događa. Naravno, može se dogoditi u nekim trenutcima života, ali ljubav uvijek doziva ljubav i prije ili kasnije drugi odgovore.

No pazi da twoja ljubav bude prava, bezinteresna, te stoga bez straha da ti drugi neće odgovoriti i da ćeš se morati sam snalaziti.

*U slučaju sumnje
što učiniti ljubav
će nas potaknuti
ne samo na to da
učinimo nešto
'ispravno', nego
da damo
prednost onome
tko je potrebitiji,
tko je slabiji, tko
očekuje od nas
odgovor ljubavi*

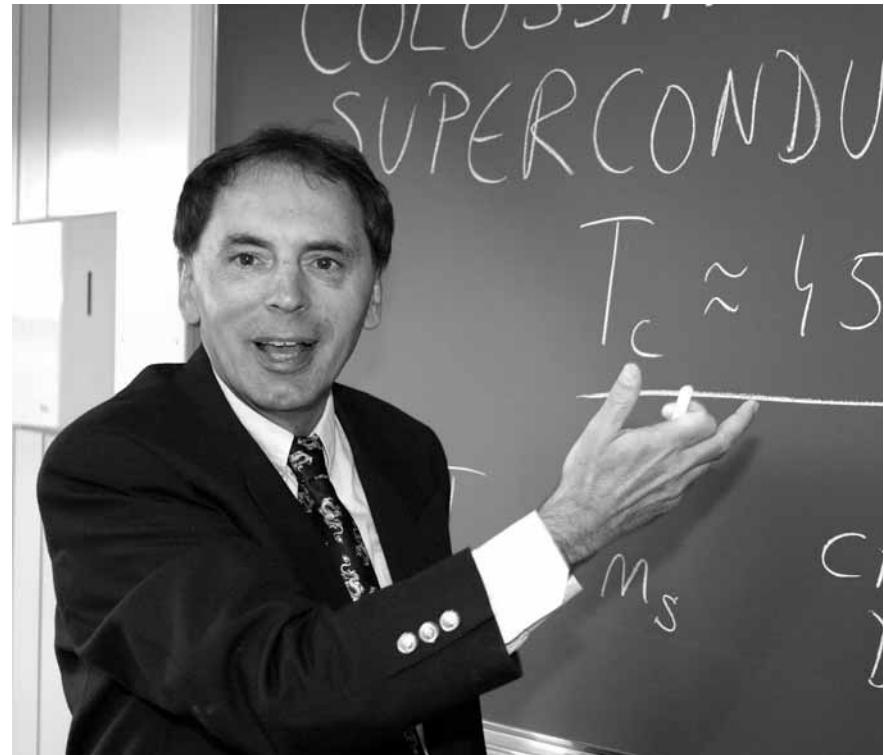
INTERVJU

Dr. Davor Pavuna:
"Nemoguće je
vidjeti perfekciju
Kreacije i ostati
nezadivljen."

Možete li se s nekoliko riječi predstaviti čitateljima Novog svijeta?

Djetinjstvo sam proveo u Osijeku. Volio sam matematiku i dječje igre u prirodi, bio sam okružen ljubavlju i brojnom proširenom obitelji jer su baka i djed imali 11-ero djece i kod njih u Požegi je uvijek bilo veselo i svašta su me svi naučili.

Diplomirao sam eksperimentalnu fiziku na PMF-u u Zagrebu (1977.), te nakon doktorata u Engleskoj (1982.) i usavršavanja u Australiji, Indiji, Francuskoj (1983.-1986.) i SAD, od 1986. vodim grupu za funkcionalnu kvantnu materiju na švicarskom Politehnikumu u Lausanni (EPFL).

UMREŽIMO kreativne i pozitivne!

Profesor fizike i ugledni hrvatski znanstvenik svjetskog značaja dr. Davor Pavuna privukao je pozornost naše javnosti svježinom i dinamičnošću svoje pojave, jasnoćom govora, kompetentnošću, no iznad svega svojom vjerom

**Đina
Perkov**

Profesor ste fizike, renomirani znanstvenik s preko 150 objavljenih radova, udžbenikom iz supravodljivosti, dvadesetak uredenih knjiga, te brojnim pozvanim predavanjima i priznanjima po svijetu, 'pionir zelene energetike' i očuvanja ekosfere Zemlje. Objasnjavate plemenitu viziju univerzalnog znanja, zajedništva i bolje civilizacije. Kako ste stigli do tako visokog međunarodnog ugleda?

Tatin bratić dr. Mario Matačić iz Uzwilla godine 1977. pozvao je mene i brata Damira na skijanje s njegovim sinom Jacquesom u Arosu. Jako mi se svidjela Švicarska i bio sam još nekoliko puta posvuda na proputovanju i skijanju. Pri kraju ugovora u Francuskoj godine 1985. došao mi je u CNRS laboratorij u Grenoble milijarder Hans Rausing, vlasnik Tetra-Paka. Pročitao je jedan moj znanstveni rad i angažirao me da mu stanjam aluminijске folije koje pojačavaju

njihova papirnata pakovanja. Budući je sjedište Tetra Pak Rausing-a u Pully-u pokraj Lausanne, često sam ovdje dolazio, a jednom prilikom sam posjetio i prijatelje na EPFL-u. Oni su mi ponudili posao i odlične uvjete jer je 1986. bila velika ekspansija u optoelektronici, pa sam kao novooženjen sa suprugom u listopadu preselio u Lausanne. Ovdje sam u Švicarskoj čestito radio i stvarao, a i upoznao ugledne Hrvate, sjećam se i Preloga,

Dolinara..." Pokrenuo sam uspješne međunarodne projekte, napravio nove eksperimente u Americi, objavio udžbenik i nekoliko uspješnih radova, organizirao konferencije ... i to mi je donijelo svjetsku reputaciju.

Gоворите језиком зnanstvenika којему нису стране духовне vrijednosti. Како је у вами сазрело тајво размишљање?

Nemoguće je vidjeti Perfekciju Kreacije i ostati nezadivljen, te kad-tad ne shvatiti veličinu Božje providnosti! Zato su većina uistinu ponajboljih, iskonski dubokih istraživača-fizičara vjernici. Mnogi ljudi svjedoče tu veliku Istinu. To je ustvari prirodno, normalno! Pa svatko osjeća dragog Boga u sebi! Na koncu, poslušajte svoje disanje, pa ćete već biti bliže Bogu. No, doći u susret sa Živim Bogom jest transcendentalna Milost – to se ne može riječima opisati, a to treba svatko pokušati zaživjeti.

Ako smo vjernici, onda zaživimo Ljubav i pobijedimo Kristovom Ljubavlju, pobijedimo primjerom. I kad radim kao znanstvenik po svijetu, također sam vaš-naš veleposlanik, u svakom segmentu i svakoj sekundi. Da naglasim, i ne samo ja, pa rado naglašavam da u Hrvatskoj postoje brojni nevjerojatno sposobni, pametni i čestiti ljudi (vjernici i 'nevjernici'). Također, kažem otvoreno, pobijedit ćemo mi Ljudi Ljubavi, jer po planetu postoji jako mnogo takvih divnih ljudi: dragi Bog jest Živ!

Kakvu je ulogu u vašem životu imao križ, bol?

Pa, veliku jer svatko nosi svoj križ. No, vrlo brzo sam shvatio da sam ja "nula", a dragi Bog je beskonačno beskonačan, puno nevjerojatniji i moćniji nego mi možemo zamisliti. Od tada mi je lakše: više sam opušten i trudim se redovito komunicirati sa "Šefom", pa neka bude kako On želi!

Izlazak iz opće krize, vraćanje dostojanstva hrvatskom čovjeku, smatrati da je sve to moguće ostvariti zajedništvom motiviranih ljudi...

Javno govorim da mi moramo ohrabriti sve kreativne, sve dinamične, optimistične i inovativne osobe da se povezuju, stvaraju i ne dopuštaju da ih zatome i uguše statički, pesimistički i manipulativni elementi u društvu. Također, svi se moramo osvijestiti i svaka osoba mora biti svjesna da je slobodno, kreativno, Božje biće i stvaratelj svoje sudbine, a ne visokoevoluirani sisavac kondicioniran raznim centrima moći, utjecaja i reduktionističkog materijalizma. Ovo potonje dominira svješću ljudi u mnogim konzumatorskim društvima planetarno, ne samo u Hrvatskoj, no kako je želio pokojni Sveti Otac i drugi časni vizionari, mala produhovljena Hrvatska može pomoći u sveopćem buđenju u Europi i svijetu jer je taj dio našeg mentaliteta - dugoročno neprihvaćanje agresora i raznih AntiKrista - još uvijek u nama. To je naša (još neprepoznata) snaga.

Koliko je u znanstvenom radu važno zajedništvo? Možete li nam navesti neki primjer iz vaše prakse?

Pa, to je ključno kao i u životu. Gotovo sve radove sam učinio s kolegama u zajedništvu i u viziji, bilo da se radi o udžbenicima, člancima ili redovnoj konferenciji o Bio-izazovima koju kolega Laszlo Forro i ja organiziramo u Dubrovniku: <http://dubrovnik2010.epfl.ch> !

Za Vas su poštenje, karakter i ustrajnost junci uspjeha u životu. Mnogi ljudi izgubili su vjeru da je tako moguće napredovati... Sto biste im poručili?

To je jedini Put – čak i u poslovodstvu i u velikom businessu! Jer korumpirani i lopovi kad-tad padnu i onda sve propadne. Iskrenost i čestitost su BAZA života i svake relacije – to je bitno!

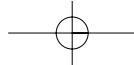
Često se kod osoba na rukovodećim mjestima susrećemo sa strahom od superiornosti-sposobnosti drugog čovjeka, pa i suradnika. Kakvo je Vaše iskustvo?

To je krivo. Najvažnije pravilo

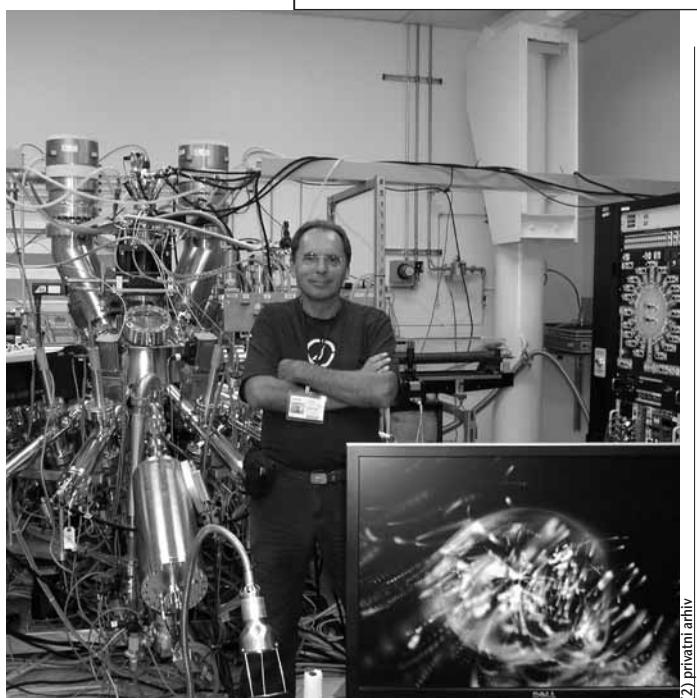
Naš nobelovac Vladimir Prelog (1906-1998), Žarko Dolinar i Davor Pavuna u Švicarskoj 1988.

(2) privatni arhiv

UMREŽIMO KREATIVNE I POZITIVNE!

(2) privatni arhiv

Davor Pavuna u svom laboratoriju u Švicarskoj

jest IZBOR ljudi, a izuzetni uvijek biraju bolje od sebe. Po tome na Zapadu odmah prepoznote izuzetne ljude jer su okruženi nevjerojatno sposobnim suradnicima i koordiniraju ih fludino. To je tajna najboljih laboratorijskih korporacija; na žalost, to u Hrvatskoj i u tranzicijskim zemljama nije još zaživjelo nego mediokriteti i razni ego-faraoni dominiraju.

Prof. Pavuna, mnogo radite, pišete, istražujete... imate obitelj. Kako umnažate vrijeme? Ima li Vaša obitelj za sve to razumijevanja?

Disciplina je važna. U principu, ujutro provedem određeno vrijeme u molitvi (15 do 45minuta, ovisi o danu) i to onda odredim cijeli dan. Važno je početi dan s dragim Bogom! Kasnije obično završim npr. predavanja, te razne obveze u kontekstu istraživanja u Švicarskoj i EU, dok se tijekom popodneva već javljaju američki kolege i suradnici pa koordiniram moje američke obveze. Uvečer sam često s obitelji jer Marko (20) i Ana (16) ponekad trebaju savjet iz matematike ili pomoći u engleskom, a i volimo se svi malo zajedno zabaviti i našali-

ti, posebno kad nam 'mama Sylvie', slikarica, pokazuje svoja zadnja platna u ulju.

Tijekom vikenda skočimo popodne na skijanje, a često uspijemy otplivati po sat vremena. Jednom tjedno sviram 2-3 sata u latino jazz-grupi 'Tsha-Coo'. To sve zahtjeva organizaciju i disciplinu, pa ne gledam TV, više ne idem u kino, kazalište ni na noćne zabave. Volim ovaj intenzivan znanstveni život i izazove, pa mi to ne pada teško. Puno putujem, no navikao sam. Trudim se ne imati više od pet interkontinentalnih letova godišnje, iako ih dobro podnosim. Štoviše, molim se za vrijeme dugih letova – to sam naučio od Majke Terezije!

"Ponekad se misli da Evandjele ne rješava sve ljudske probleme te da donosi kraljevstvo Božje samo u vjerskom smislu. No nije tako. Ne rješava probleme, naravno, povijesni Isus. Čini to Isus u nama, udovima Mističnog Tijela, Isus-ja, Isus-ti.... Isus u čovjeku, u odredenom čovjeku, kada je u njemu Njegova milost i ljubav. Isus u njemu gradi mostove, otvara put. On koji je istinska, najdublja osobnost čovjeka. A kao 'drugi Krist' kršćanin može dati svoj osebujni doprinos na svim područjima: u znanosti, umjetnosti, u politici..."

Možete li prokomentirati ovu misao Chiare Lubich.

Pa, kao sto sam rekao gore – kad shvatite beskonačnost Isusove moći, te do koje mjere smo mi jedna prašina, onda Vam je jasno da je jedini Put u vjeri, a vjera jest Milost. Za nevjeru smemo dužni moliti za Milost, a ne se "svađati" s njima. Oni ne vide, no

ne znači da se to neće trenutno promjeniti!

Što biste poručili čitateljima Novoga svijeta?

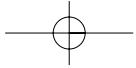
Bitno je biti Božji – autentičan – onaj koji jesu, naučiti voljeti i sebe, i druge, i svoj poziv. Sve drugo nam dolazi kao Poklon. Život jest Milost. Važno je razlučiti stvarne potrebe od (pre)brojnih želja, te se družiti s čestitima. Život jest karakter osobe u akciji te je bitno biti pošten, profesionalan, točan, održati riječ. Naglašavam da su neuspjesi neminovni; svi ih imamo i oni nas ojačaju, ali ne smijemo gubiti osobenost, svoju viziju ni samopouzdanje.

Mi jesmo i redatelji i glumci u drami svojeg života. A dragi Bog je uvijek tu da nam pomogne, ali se NE miješa, bez poziva. Za kraj, moj životni kredo katolika-fizičara koji proučava 'ples energije' zgodno prikazuje poetična hindu-izreka: 'Dragi Bog spava u stijenama, sanja u biljkama, budi se u životinjama, a živi u Čovjeku'. Dakle, na nama je da zaživimo bolju, Božju civilizaciju i ostvarimo časnu i čistu Lijepu Nasu i Planet kakav iskreno želimo!

□

Sa suprugom pozdravlja papu Ivana Pavla II.

UKRATKO

ŽUPSKI pokret

DUHOVNOST ZA ŽUPU

Župa je u raznim krajevima svijeta zauzeta na putu obnove, slijedeći razne prijedloge i puteve. Duboko zajedništvo i nova vitalnost u župnim zajednicama cvatu iz struje duhovnosti jedinstva Pokreta fokolara, koju žive svećenici, redovnici i laici još od šezdesetih godina.

Odgovarajući na želju pape Pavla VI., Chiara Lubich 1966. godine poziva osobe iz Pokreta fokolara koje djeluju u župi da animiraju ovu 'stanicu Crkve' duhom jedinstva. Tako započinje Župski pokret. Kasnije će se pokazati da je taj program u dubokom skladu sa smjernicama apostolskog pisma *Ulaskom u novo tisućljeće* pape Ivana Pavla II.: napraviti od župe 'dom i školu zajedništva'.

Zajednica oživljuje

Razmjerno tome koliko se ova evanđeoska duhovnost živi i širi u župskim zajednicama, one se preobražavaju u pravu ujedinjenu obitelj, odraz zajedništva u ljubavi trojstvenog života. Pojavljuje se želja za dijeljenjem: slobodno počinje kružiti novac, vrijeme, talenti, ali i potrebe. Zajednica pridobiva novi stil evangelizacije: svjedočanstvo evanđeoske ljubavi zrači. Mnogi otkrivaju Boga. Prisutnost Isusa među svojima u zajednici, plod bratske ljubavi, oživljuje liturgijsko okupljanje i

pospješuje primanje sakramenata. Kateheza je usmjerena utjelovljenju riječi u svakodnevni život. Zajednica se otvara siromašnima i žurnim socijalnim potrebama na svom teritoriju. Malo po malo širi se stil zajedništva koji oblikuje odnose među svećenicima i laicima, među pokretima i skupinama. I razvija se dijalog s mnogostrukim vjerskim i kulturnim stvarnostima toga mjesta.

Proširenost

Danas oko 14.300 članova Pokreta fokolara djeluju u župama kao vjeronosili, ministri euharistije, u vijećima i odborima, u Caritasu, u animaciji oratorija, na tečajevima za zaručnike i za obitelji ili surađujući u raznim pastoralnim inicijativama i aktiv-

nostima.

Svećenici i laici Pokreta animiraju 4.250 župa u 430 biskupija svijeta. Nalaze se nadalje u Italiji, u mnogim zemljama Europe i Južne Amerike, ali i u Sjevernoj Americi, u raznim zemljama Azije i Afrike, te u Australiji.

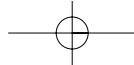
Iz povijesti

Šezdesete godine

Brojni svećenici koji su došli u dodir s Pokretom fokolara primjećuju da njegova duhovnost zajedništva utječe na njihov život te da počinje davati novo lice pastoralnim aktivnostima i župskoj zajednici.

Na generalnoj audijenciji s papom 13. srpnja 1966. sudjeluju mnogi članovi Župskog pokre-

ŽUPSKI POKRET

ta. Pavao VI. ohrabruje ih da nose duh jedinstva u svoje biskupije i župe. Iste godine Chiara Lubich pokreće prve susrete župskih zajednica u Centru Marijapoli u Rocca di Papa kod Rima. Ti se susreti potom ponavljaju svake godine i predstavljaju početak širenja ovoga stila života u župske zajednice. Tako nastaje Župski pokret.

Dvadeset godina nakon njegova nastanka 2. i 3. svibnja 1986. u auli Pavao VI. u Vatikanu održava se prvi veliki međunarodni kongres Župskog pokreta, uz 7000 sudionika iz 40 zemalja svijeta, od naslovom *Za župu zajednicu*. Ivan Pavao II. ih u homiliji ohrabruje da poprime osobitu značajku duhovnog života Pokreta, čvrsto ujedinjeni sa svojim svećenicima i biskupima. "Mogli biste biti pravi kvasac u vašim župama", dodao je

što su pape rekle u vezi s tim. Od te godine takvi će se susreti ponavljati prosječno svakih pet godina.

Kako se mijenja župa

Kada duhovnost jedinstva u jednoj župi žive svećenici i laici, ne zamjećuje se promjena u njezinu ustrojstvu i organizaciji, nego se nadasve primjećuje ozračje bratstva i ljubavi koje podsjeća na značajke prve kršćanske zajednice.

Da, jer kada se doživi Božja ljubav i kad se ostvaruje uzajamna ljubav, život se mijenja. Kao što se svjetlo, kad prođe kroz prizmu, prelama u dugine boje, tako ljubav daje novi ton različitim vidovima života pojedinaca i zajednice, preobražavajući ih.

Nastaje zajedništvo dobara – sazrijeva potreba za dijeljenjem. Slobodno počinje kružiti novac, vrijeme, talenti, ali i potrebe.

Zajednica se otvara siromašnim i žurnim socijalnim pitanjima svoga teritorija. Ekonomsko vijeće se zauzima nadasve u zajedništvu dobara, kako u zajednici nitko ne bi oskudijevao.

Nova evangelizacija – Svjedočanstvo uzajamne ljubavi, življenog evanđelja, zrači i obraća. To se odražava i na pastoralno vijeće koje postaje radilište jedinstva između članova i raznih sastavnica župe koje su u njemu predstavljene.

Živa liturgija – Plod bratske ljubavi je osjetilna prisutnost Uskrsloga koju je On obećao "dvojici ili trojici sabranima u njegovo ime", tj. u njegovoj ljubavi. Ozračje radosti i jedinstva koje se udiše, darovi Uskrsloga, oživljaju liturgijsko okupljanje i raste pristupanje sakramentima,

osobito euharistiji.

Zajednica postaje obitelj – Koristi se svaka prigoda – zajednički odmor, kampiranje, izleti, svetkovine – kako bi rastao duh obitelji. Često cijela zajednica slijedi i posjećuje bolesnike. Sprovodi postaju trenutci u kojima prevlada sigurnost u Život koji se nastavlja u raju.

Dom za sve – Vodi se briga oko sklada u crkvi i u svakom dijelu župe, kako bi bio odraz Božje ljepote i udoban dom za zajednicu, za svaku osobu.

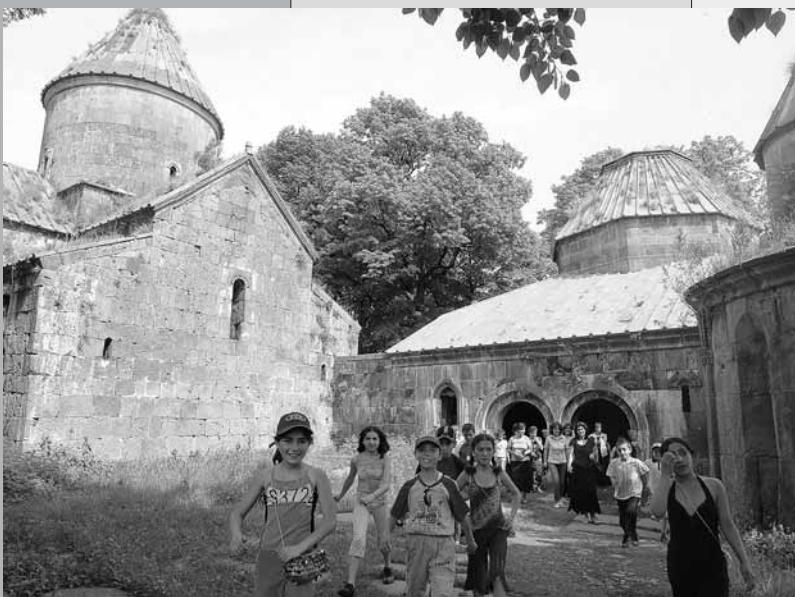
Vodenim mudrošću, kateheza je usmjerena utjelovljivanju Riječi u svakodnevni život i učvršćivanju sudjelovanja u životu zajednice. Živeći Riječ, malo po malo se pridobiva novi mentalitet, bliži evanđelju.

U zajednici sve kruži, kao u tijelu: vijesti, iskustva, događaji. I sredstva priopćavanja postaju sredstva jedinstva, zajedništva, kao u prirodnoj obitelji, gdje se dijele radosti, boli, inicijative, ideali.

Odnosi zajedništva – Malo po malo različiti odnosi – između svećenika i laika, mlađih i odraslih, između udruga, pokreta i skupina – postaju bratski i primaju stil zajedništva.

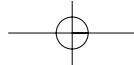
Zajednica otvorena dijalogu – Župska zajednica, animirana ljubavlju, otvara se dijalogu: ekumeniskom, sa sljedbenicima drugih religija i s ljudima koji ne dijele vjerska uvjerenja. Taj dijalog danas postaje neodgodiv, osobito u onim župama gdje se sve više osjeća mobilnost ljudi i mnogostruktost vjera i kultura na njihovom teritoriju. Dijalogom u rasponu od 360 stupnjeva nastoje se pobuđivati prijateljski odnosi i ciljati na sveopće bratstvo.

Iskustvo slično onome u župama ostvaruje se i na razini biskupija u nekim talijanskim pokrajinama, pobuđujući iste plodove.

i dao im zadatak: "Budite cement jedinstva među svim sastavnica-ma... vaših zajednica". Spontano je zaključio: "Župa mora postati fokolar".

U svom programskom govoru Chiara Lubich je ocrtala doprinos što ga duhovnost Pokreta može dati obnovi župe, u skladu s onim

STIHOVI ČITATELJA

DA OSJETIM OSLOBOĐENJE

Zavlačim ruke u džepove
nesretnog kaputa
zalatalog na moja ramena.

Znojnim prstima mahnito
pretražujem njihovu utrobu
u nadi da osjetim oslobođenje
u snazi drobljenja kakve stvarčice
svrhovito ili bez svrhe tu metnute.
NEBO NA DAR

Gledajmo u
bezglasnost
jedva pokretnost
usporenost i
bliskost
novonastalog neba
što moć daje i uzima
u trenu.

Zbližimo riječi
isprepletimo misli
uskladimo pokrete
i zakoračajmo sigurno
u to nebo čežnji
dobiveno na dar.

ULICA

Ulica
miris i osjećaj.

Šetam ulicom odmjeravajući korake
Ubrzaj malo!
Ne, bolje uspori!
Budite tibe!
Strogo šapnem žutim cipelama i
zavežem ruke
što razbježane strše sa strana.

Ulica
dah i drhtaj.

**Antonia
Perišić**

DO TVOJIH NOGU

Čujem tvoje ime u cvrkutu ptica
s grana starog hrasta
dok izabirem staze i
u šuštanju lišća na putu.

Osjećam ti prisutnost u snazi vihora
što za vrancem u galopu
kraj mene projuri i
u strui latice što pada mi na cipelu.

Vidim ti lice u krugovima
bačenog kamenčića
na površini mora što se igraju
i u sjeni djeteta što me potajice gleda.

Ti si u bolu duše zapetljane
u modrini oka što se kaje
u hladnoći ruke žuljevite
u vrelini koljena na drvu.

Molim te Oče,
daj da usnem do tvojih nogu!

NOVOST !!!

Klapa Rašpe SAKRALNI KANCONIJER

12 sakralnih napjeva
od vremena renesanse
pa do današnjih dana
u *a capella* izvedbi
ili uz diskretnu pratnju gitare
pjevanih u izvornom
dalmatinskom duhu,
sa ženskim vokalom
umjesto prvog tenora:

Mali Krist nam dođe
Adeste fideles
Kad Djeva milost dobila
Mali Krist nam dođe
Božić je

O moj nebeski Bože
Koludrice mlada
O moj nebeski Bože
Danaska štujmo veseli
U se vrime godišća
Dača
Na dan Božjeg uskrsnuća
Vjerovanje
Raspelo na žalu

BIEM/HDS CD001 cijena: 50kn

Potražite u knjižarama ili naručite:
Račkoga 30, 48260 Križevci
tel. 048-682282 fax. 048-270033
mail: grafika@fokolar.hr